

Kirkkosanommat

10 ♦ 5.6.2013 www.tampereenkirkkosanommat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Rami Marjamäki

Tulen taltuttajia laulattaa ja soitattaa

Hot Poisien showssa esikoululaisille esiintyvät muun muassa isä ja tytär, "Tulikettu" Minja ja Jukka Lahti.

➤ SIVUT 6-7

Minna-Eliina Hakola

Jaksaisitko hoitaa vuorokauden ympäri?

Omaishoitajat kaipaavat apua arkeen, neuvontaa sekä mahdollisuutta nukkumiseen ja virkistystoimintaan.

➤ SIVUT 8 JA 13

Hannu Jukola

Bä-ä-ä-ää, vaella kesätapahtumiin

Hän on meidän Jumalamme ja me hänen laitumensa lampaat, joita hänen kätensä kaitsee. (Ps.95:7)

➤ KESÄSIVUT 9-12

Virkisty vihreydessä

Anne Lindfors ja Pekka Peltonen lähtivät Viinikan Hiljaiselle polulle kartan ja esitteen opastamina.

➤ SIVU 4

Hannu Jukola

Tampere 5.6.2013

Riemua ja pettymyksiä

Onnittelut teille kaikille nuorille, jotka saitte koulusta päätötodistuksen. Sitä päivää odotettiin. Olette saaneet kukkia ja halauksia. Pieni haikeus viivähti mielessä, kun lähditte viimeistä kertaa ulos opinahjostanne.

Pitkäksi aikaa ette kuitenkaan voi jäädä paikoillenne. Monella teistä onkin jo selvät suunnitelmat siitä, mitä aiotte tehdä. Joku viettää välivuoden, koska vuosien puserrus on vienyt voimia. Muutama teistä lähtee opiskelemaan ulkomaille saadakseen heti kielitaitoa ja kontakteja. Useimmat kuitenkin pyrkivät suoraan johonkin opinahjoon päästäkseen elämässä eteenpäin. Moni joutuu myös pettymään, sillä kaikille ei riitä niitä opintopaikkoja, joista on haaveillut.

Suomalaiset ovat pitäneet koulutusta tärkeänä. Koulutus antoi mahdollisuuden sosiaaliseen nousuun, parempaan toimeentuloon ja työhön, joka ei ollut niin raskasta kuin tehtaassa tai pelloilla tehty. Erityisesti koulutuksen arvostus näkyi suurten ikäluokkien lasten tullessa opiskelemaan. Yhä useampi halusi päästä koulutuksen kautta eteenpäin. Helppoa se ei ollut. Monet vanhemmat joutuivat venyttämään rahansa äärimmilleen, jotta seuraava sukupolvi pääsisi parempaan elämään kuin vanhempansa.

Samalla ymmärsimme, ettemme voi jäädä kotinurkillekaan, koska siellä ei ollut sen paremmin työtä kuin koulutuspaikkojakaan. Monille meistä koulutus olisi jäänyt haaveeksi, jollei 1970-luvun tietämissä olisi tullut saataville valtion takaama opintolaina. Sillä ja kesätienesteillä pärjäsi niukasti seuraavaan kesään.

Nykyisin nuorten arvomaailma on erilainen. Lapset ovat nähneet, kuinka pitkiä päiviä heidän vanhempansa tekevät. Nuoret haluavat enemmän vapaa-aikaa ja pitempiä hoitovapaita. Nykynuoret eivät myöskään anna niin suurta arvoa koulutukselle kuin ennen. Moni haluaa saada elantonsa omien käsien kautta. Koulutusvaihtoehtojakin on enemmän.

Vanhukset odottavat

Parissakymmenessä vuodessa Suomesta on tullut maa, jossa kesäjuhlia riittää joka lähtöön. Joukossa on tarjontaa juhannusjuhlista muikkutalkoihin. Ne kuuluvat joka vuosi kylälaisten kesään.

Kesäisin kylät alkavat elää mökkiläisten saapuessa. Eri-tyisen tärkeää se on vanhuksille, jotka odottavat omaisten käyntiä pitkän talven jälkeen. Toivottavasti ehdimme tавata heitä, jotka meitä odottavat.

Tampereen Kirkkosanomat jää tauolle ja saapuu lukijoiden iloksi jälleen 14. elokuuta.

Hyvää kesää!

Marja Rautanen

Hannu Jukola

Merkillistä väkeä

Koivistonkylän seurakuntatalon iltapäiväkodin koululaiset tähtäsivät korkealle ja suorittivat Suomen Kirkkomusiikkiliiton myöntämän hopeisen virsimerkin.

Iltapäiväkodin ohjaajat **Miia Olden** ja **Marjaana Ruuttunen** päättivät tavoitteesta jo viime syksynä. Veisaus tuli tutuksi hiljalleen vuoden kuluessa. Jouluna kajautettiin *Heinillä härkien kaukalon*, pääsiäisenä taas laulettiin *Lensi maahan enkeliä*. Samalla aukeni myös kirkollisten juhlapyhien sanoma.

Kirkkomusiikkiliitto myöntää kolmentasoisia virsimerkkejä. Hopeisen merkin suorittamiseen lapsilta vaaditaan 25 virren tuntemusta.

– Lapset tosin ovat harjoitelleet viitisenkymmentä virttä. Pronssi-, messinki- ja muut sensellaiset haaveet unohdettiin saman tien, ja päätimme siirtyä suoraan hopeiseen, kehuu Ruuttunen.

Kanttori **Maija-Leena Anttila** testasi lasten virsituntemusta lauttamalla heitä pienissä ryhmissä toukokuun alussa. Kaikki vali-

Matti Etelänsaari

Koivistonkylän seurakuntatalon iltapäiväkodin koululaiset Patrik (vas. takarivi), Pontus, Miki, Lenni, Elias, Tilda (eturivi vas.), Lotta, Enni, Mette, Iiris, Veera ja Sara suorittivat Suomen Kirkkomusiikkiliiton myöntämän hopeisen virsimerkin.

koidut virret osattiin hyvin, vaikka lapsia ennalta jännittikin. Anttila itsekin kiitteli iltapäiväkotilaisten osaamista ja punnekkua.

Lapsukaiset merkittiin kevätjuhlassa 15. toukokuuta. Samassa yhteydessä iltapäiväkodilla järjestettiin lasten äideille hemmotteilu, jossa arjen ahertajat pääsivät ansaittuun täysihoitoon. Illassa nähtiin monenlaisia lasten esi-

tyksiä ja nautittiin noutopöydän itse tehdyistä herkuista.

Iltapäiväkodin merkityt tytöt ja pojat ovat 1.- ja 2. -luokkalaisia. Hopeatasolle päivitettiin 13 nuorta veisaajaa.

Matti Etelänsaari

Kirjoittaja on siviilipalvelusmies, joka suorittaa palvelustaan Viinikan seurakunnassa.

Lukijapostia

Anna käsi

Anna käsi. Tämä sanapari ”kolah-ti”. Anna käsi! Olin ulkoilemassa noin kolmivuotiaan tyttärenyt-täreni kanssa. Voi sitä menemisen ja onnistumisen riemua! Oli sitten edessä ylämäki, alamäki, monttu, kivi tai jokin muu este. Se ei menoa haitannut!

Kivien päälle kiivettiin. Riemu on suuri, kun voi sieltä korkeammalta katsella. Omat taidot eivät kuitenkaan riittäneet kiveltä turvallisesti laskeutumiseen. Sitten kuulin sanat: ”anna käsi”. Tietysti mummu antoi käden ja tarttui pie-neen käteen avustaen alastulossa. Otteemme oli tukeva, niinpä alas-tulo tapahtui hyppäämällä korkeammalta kohdalta. Tämäpä on mukavaa! Tätä kivihiippelyä jat-kui jonkin aikaa. Sen jälkeen olivat vuorossa hiekkalaatikko ja kiikut.

Kuinka moni tarvitsisi kättä, joka auttaa, kun omat voimat tai taidot eivät riitä? Sellaisten käsien tarve on varmaan suuri. Rohkenevatko avun tarvitsijat pyytää keneltäkään auttavaa kättä?

Arjessa sanotaan olevan kiire. Mistä moinen kiire johtuu? Olisiko järkevää pysähtyä ja järjestää aika uuteen uskoon?

Pienimmät lapset ovat vaaravyöhykkeessä. He näkevät vain kiireiset jalat ja housunpuntit, jotka kiiruhtavat ees taas. Teini-ikäiset ovat ymmällään ja tuskissaan, jos ei ole sitä ”kättä”, johon voisi turvata ja luottaa.

Suuri mahtava maailma pelottaa myös monia aikuisia. Kannattaa rohkeasti sanoa naapurille, kaverille, tuttavalle tai vastaantulijalle: ”anna käsi”. Näistä kahdesta sa-

nasta voi tulla suuri apu.

Myöhemmin toisen lapsenlapsen tokaisu sai minut hetkeksi ymmälleni. Avustin noin nelivuotias-ta poikaa ulkopukemisessa.

Haalari oli jo päällä, kun pikkumies kiepsahti lattialle selälleen ja käski siitä mummu: ”Laita mummu saappaat jalkaani”. Yritin tunkea saappaita hiki päässä paikoilleen vetelänä retkottaviin jalkoihin, jolloin tuli tokaisu tai paremmin-kin aforismi: ”Kyllä lapsena on siten vaikeeta olla!”

”Oho”, vastasin: ”Kyllä mummunakin on toisinaan vaikeeta”. Menimme ulos.

Annetaan auttavaa kättämme aina, kun sitä pyydetään. Voisihan sitä itekin tarjota!

Sinikka-mummu

Kirjoita yleisönosastoon! Mielipide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon. Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Sitten olen tehnyt tätä työtä tarpeeksi, kun en enää liikutu vihkitilaisuuksissa. Minulla on pala kurkussa aina, kun lähetän vihkiparin altaria kohti.

Suomenlinnan kirkon suntio
Henna Jamalainen
Oma aika 2/2013

➤ Hurskastelun sijaan tarvitaan rehellisyyttä. Hyvää ihmistä ei tarvitse esittää, sillä heitä ei yksinkertaisesti ole. On vain paremmilla ja huonommilla lähtökohdilla varustettuja syntisiä.

Eläkkeellä oleva vankilapastori
Markku Yli-Mäyry
ET 8/2013

➤ Tiede on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi hankkia tietoa, mutta sillä on myös rajansa. Elämän alkuperää, tarkoitusta, oikeaa, väärää ja päämäärää koskevat perimmäiset kysymykset ovat järkeviä, mut-

ta mikroskooppi ja kaukoputki eivät anna niihin mitään vastausta.

Usko ja järki ovat kumppaneita. Molempia tarvitaan. Kahdella silmällä näkee tarkemmin ja syvemmin.

Kuopion piispa **Jari Jolkkonen**
Savon Sanomat 16.5.

➤ Rakkautta ei voi laskelmoida eikä pakottaa. Sitä voi kyllä vaalia omilla toimillaan, sanomisillaan ja sanomatta jättämisillään. Haluaisin kitkeä suomalaisista sen, että julkisesti vähätellään omaa puolisoa. Joskus mollaaminen on olevinaan vitsikistä, mutta vähättelely huumorinakaan ei pure minuun. Kiinnitän aina huomiota ihmiseen, joka osaa puhua kauniisti puolisostaan ja puolisolleen muiden kuullen.

Näyttelijä **Liisa Pelttonen**
Kotikirikko 2/2013

Näsin tytöiltä partioelämyksiä jo 70 vuotta

Partiolippukunta Näsin Tytöt juhlii tänä vuonna 70-vuotista toimintaansa. Näsin Tytöt perustettiin Tampereen tuomio-kirkkoseurakunnan aloitteesta sodan keskellä, vuonna 1943, ja se oli ensimmäinen seurakunnan yhteyteen perustettu tyttölippukunta.

Näsin Tyttöjen toiminnassa leirit ja retket ovat aina olleet tärkeitä, samoin partiotyttöjen kasvattaminen omatoimisiksi ja aktiivisiksi kansalaisiksi. – Meille on tärkeää toimia lasten ja nuorten ehdoilla, kertoo nykyinen lippukunnanjohtaja **Karoliina Varjoranta**.

– Näsin Tytöissä pyrimme myös rentoon ja hauskaan yhdessä olemiseen ja tekemiseen vastapainona nykyelämän kiireelle ja suorituspainelle, jotka näkyvät myös lasten ja nuorten arjessa.

Topi Enqvist olisi halunnut mennä kahvittelemaan Tapulikuppilan terassille, mutta huomasi, että sinne ei ole asiaa sähköpyörätuolilla. Hän antoi asiasta palautetta Sari Laaksolle. Seurakunnat huolehtii, että luiska on valmis kesätoiminnan alkaessa.– Olen liikkunut pyörätuolilla vuosikymmeniä. Olen tottunut antamaan palautetta, muuten asiat eivät etene, kertoo Enqvist, joka on Tampereen kaupungin vammaisneuvoston esteettömyystyöryhmän puheenjohtaja.

Saavutettava seurakunta toteutuu – pikkuhiljaa

Tampereen seurakunnat aikoo nimetä seurakuntiin ja yksiköihin saavutettavuusvastavan tämän vuoden aikana. Tampere toteuttaa hankkeen ensimmäisenä seurakuntayhtymänä Suomessa.

– Saavutettavan seurakunnan toteutuminen on hidasta ja se vaatii vielä paljon työtä. Siitä huolimatta on sanottava, että Tampere on saavutettavuusasioissa edelläkävijä. Meillä on poikkeuksellisen paljon asiantuntemusta, kiittää Tampereen seurakuntien yhteisen seurakuntatyön johtaja **Timo Takala**.

Tampereen seurakuntien esteettömyysohjelma Saavutettava seurakunta otettiin käyttöön loka-kuussa 2010.

– Seurakuntayhtymistä vain Turku-Kaarina ja Tampereella on tällä hetkellä oma esteettömyysohjelma, kertoo vammaistyön johtava diakoniatyöntekijä **Liisa Hoikkanen**.

Tampereen asiantuntemusta on hyödynnetty myös valtakunnallisesti, sillä kirkon saavutettavuusohjelman Saavun ohjausryhmään kuuluu kolme Tampereen seurakuntien työntekijää. Liisa Hoikkasen ohella ryhmässä ovat mukana kehitysvammaistyön pastori **Margit Nyman** ja pastori **Hannele Juutinen**, joka hiljattain aloitti työskentelyn Teiskon seurakuntapastorina.

– Seurakunnan tehtävä on olla yhteyteensä kutsuva yhteisö, jossa kaikilla jäsenillä on yhdenvertainen mahdollisuus kokea osallisuutta. Kirkkoon on päästävä esteettömästi ja sen viestin tulee olla niin selkeä, että kaikki sen ymmärtävät, pohtii Timo Takala.

– Osallisuuden tiellä voi olla fyysiseen ympäristöön, rakenteisiin, kommunikaatioon, ymmärtämiseen liittyviä tai asenteellisia esteitä. Niiden poistaminen vaatii suunnitelmallista ja jatkuvaa työtä, miettii Liisa Hoikkanen.

Esteettömyydellä tarkoitetaan rakennettuun ympäristöön liittyvää fyysistä saavutettavuutta. Saavutettavuuden osatekijöitä ovat

asenteet, viestintä, talous sekä päättöksenteko ja strategia.

Seurantaryhmä raportoi yhteiselle kirkkoneuvostolle

Tampereen seurakuntien esteettömyysohjelman toteutumista valvoo seurantaryhmä, joka aloitti toimintansa syksyllä 2011. Sen tehtävänä on esittää raportti ohjelman toteutumisesta ja jatkotoimenpiteistä yhteiselle kirkkoneuvostolle kahden vuoden välein.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsittelee ryhmän raporttia seuraavan kerran 13. kesäkuuta. Esityksenä on, että kaikkiin paikallisseurakuntiin ja yhtymän yksiköihin nimitetään saavutettavuusvastaava tämän vuoden aikana.

– Tarkoituksena on järjestää vastaaville koulutusta, jotta he voivat omilla yksiköissään ohjata muita työntekijöitä ja vapaaehtoisia saavutettavuuteen liittyvissä kysymyksissä, kertoo Liisa Hoikkanen.

Saavu-ohjelman ohjausryhmä työstää parhaillaan koulutusmateriaalia, jota Tampereellakin voidaan käyttää apuna koulutuksessa.

Rakennetun ympäristön kartoitus alkaa

Rakennetun ympäristön kartoitus alkaa Tampereen seurakunnissa tänä vuonna. Jokaisessa kiin-

teistössä ja piha-alueilla tehtävissä kartoituksessa selvitetään muun muassa invapysäköinti, valaistus, opasteet, invaluisat, ovet, kynnykset sekä induktiosilmukoiden ja äänentoistolaitteiden toiminta. Lisäksi nimetään vastuuhenkilöt, jotka toteuttavat kartoituksen.

– Seurantaryhmä laatii kartoitusta varten kaavakepohjan syksyyn mennessä, kertoo Liisa Hoikkanen.

Seurantaryhmä testasi kaavakeen toimivuutta viime viikolla Tesoman kirkossa.

Yksiköille on annettu tehtäväksi asettaa käytännönläheinen saavutettavuustavoite.

– Tavoitteen ei tarvitse olla taloudellisesti iso hankinta. Usein kyse on pienistä oivalluksista. Tavoite voi olla esimerkiksi virsien ilmoittaminen ääneen messussa tai fyysisestä saavutettavuudesta kertovien symbolien käyttö esitteissä, neuvoo Hoikkanen.

Tavoitteista löytyy jo hyviä käytännön esimerkkejä. Tuomiokirkkoseurakunta on jo hankkinut pistevirsikirjoja. Perheasiain neuvottelukeskus selvittää ajanvaraustietojensa saatavuutta ja näkyvyyttä verkossa.

Kirsi Airikka
Kirkon saavutettavuusohjelma Saavu verkossa:
www.sakasti.evl.fi/saavutettavuus

Luova ajattelu auttaa

– Olen mielissäni seurakuntien tilojen kartoituksesta. Sen ansios- ta voidaan laittaa lisää tietoa saavutettavuudesta esimerkiksi verkkosivuille, miettii ilmoitussihteeri **Sari Laakso**, joka on yksi esteettömyysohjelman toteutumista valvo- van seurantaryhmän jäsenistä.

– Pientenkin tavoitteiden toteutumista on mielenkiintoista seurata. Esimerkiksi yhden luiskan asentaminen Tapulikuppilan terassille mahdollistaa kymmenille, jopa sadoille ihmisille tilaisuuden tulla nauttimaan kesäkafeista näköala- paikalle Keskustorille.

Kirkkohallitus ei muuttanut lausuntoaan rakennemuutosasiassa

Kirkkohallitus esittää Tampereen seurakuntajaon muutok- sia koskeneiden valitusten hyl- käämistä perusteettomina.

Kirkkohallituksen täysis- tunto on antanut korkeimmal- le hallinto-oikeudelle lausunnon Tampereen seurakuntaraken- teen muutoksesta tehdyistä vali- tuksista. Kirkkohallitus hyväksyi 24.1.2012 Tampereen hiippakun- nan tuomiokapitulin 26.1.2011 tekemän aloitteen seurakuntaja- on muuttamisesta Tampereella.

Aloitteen mukaan Tampe- reen evankelis-luterilaiseen seurakuntayhtymään kuuluvista yh- destätoista seurakunnasta lak- kautetaan yhdeksän ja peruste- taan lakkautettavien seurakun-

tien alueista kolme uutta seura- kuntaa 1.1.2013 lukien. Valituksia on kaikkiaan kuusi.

Kirkkohallituksen lausun- noissa korkeimmalle hallinto- oikeudelle todettiin, että Kirk- kohallitus viittaa lausuntonaan Helsingin hallinto-oikeudelle 24.4.2012 antamaansa lausun- toon ja toteaa sen olevan edelleen Kirkkohallituksen kanta asiassa. Lausunto on saatettu korkeim- man hallinto-oikeuden tietoon Helsingin hallinto-oikeuden kä- sittelyssä olleen liitemateriaalin yhteydessä.

Kirkkohallitus esittää kuudes- sa erillisessä lausunnossaan kun- kin valituksen hylkäämistä pe- rusteettomana.

Keskussairaalan kappeli siunataan käyttöön

Tampereen piispa Matti Repo siunaa käyttöön Keskussairaalan O-rakennuksen kappelin 11. ke- säkuuta.

Kappelissa on kaksi vainajien luovutustilaa, joissa pappien pai- kalla ollessa pidetään hartausti- laisuuksia. Myös muiden uskon- tojen edustajat voivat noutaa vai- najansa samoista tiloista.

Tampereen seurakuntien sai- raalapapit ovat olleet mukana vainajan luovutus- ja odotustilo- jen suunnittelussa.

– Olemme pyrkineet siihen, että omaisten liikkuminen tilois- sa olisi sujuvaa ja rauhallista, ker- too sairaalasielunhoidon johtaja **Antti Sipola**.

Yhteisvastuupotti kiri Tampereella tänä vuonna huimaan nousuun

Tamperelaiset ovat lahjoitta- neet Yhteisvastuukeräykseen an- teliaasti. Lahjoituksia kertyi ke- vään aikana yli 110 000 euroa, mikä on liki 30 000 enemmän kuin viime vuonna.

Hurjimman kiran yksittäisistä seurakunnista otti Tuomiokirkko- seurakunta, jonka tulos kolmin- kertaistui. Syitä upeaan keräys- tulokseen on useita, mutta mer- kittävin syy on ihmisiä kosketta-

nut keräyskohde, uskoo diakoni **Hanna Välimaa**.

Lähes kaikissa Tampereen seurakunnissa keräyspotti kasvoi viime vuodesta. Myös alustavat tiedot val- takunnallisesti viestivät kasvusta.

Tuotto käytetään yksinäisten vanhusten auttamiseen ja luovu- tetaan lokakuun lopussa. Keräys- lupa on kuitenkin voimassa ja lah- joituksia voi tehdä vuoden loppuun asti.

Herätys!

Miksi seurakunta on mukana partioleirillä?

Hämeen Partioipiiri järjestää heinä–elokuussa Hämeenlinnan Evolla Ilves13-piirileirin, jonne osallistuu noin 4000 leiriläis- tä. Leirin teemana on elokuva.

Filmimaailman takaa löytyy kuitenkin perinteinen partioleiri, jossa myös seurakunnalla on paikkansa metsän kes- kellä. Miksi seurakunta on mukana partioleirillä, Ilves-seurakunnan vetäjä Hele Ali-Löytty?

– Seurakunta on aina läsnä siellä missä seurakuntalaisetkin. Partioaatteeseen kuuluvat hengellisyys ja ihanne ”etsiä elämän totuutta”.

Mitä seurakunta tarjoaa leiriläisille?

– Leiriläisille on partiomessu ja sudenpennuille oma hartaus- hetki. Johtajille on kolmena iltana johtajaehtoollinen. Aamui- sin on tarjolla gospeljumpaa. Meillä on joka päivä joku Bible- stara, joka leiriläisten pitää bongata. Alaleireissä on kuulevina korvina Ikihonkia, joiden kanssa voi jutella mieltä askarrutta- vista asioista. Perheleirin lapsille on oma pyhäkoulu. Lisäksi lei- rillä voidaan vihkiä avioliittoon ja kastaa lapsia.

Mihin perustuvat seurakunnan ja partiotöiminnan yhteydet?

– Yli 70 prosentilla lippukunnista on taustayhteisönä evanke- lis-luterilainen seurakunta. Suomen Partiolaiset ja kirkko ovat tehneet yhteistyösopimuksen, jossa luvataan, että partiolaiset saavat mahdollisuuden oman uskonnon kasvatukseen. Partion kasvatustavoitteissakin tämä asia on huomioitu.

Miltä yhteistyö näyttää nykyään?

– Pääosin tilanne näyttää tosi hyvältä. Seurakunnissa pitäisi ol- la nimettynä joku työntekijä partion työhönsä. Monissa seurakunnissa nuorisotyön ohjaajan työhön kuuluu partiotyötä. Isoissa seurakunnissa, kuten Tampereella, on neljä päätoimis- ta partiotyöntekijää ja kolme tekee partiotyötä osa-aikaisesti.

Anna-Mari Martikainen

Viinikanpuiston rauhoittava tunnelma ja vanhojen puiden katseleminen tekevät vaikutuksen Anne Lindforsiin.

elämää ja saavat irrottautumaan työkuvioista.

Peltonen ihmettelee, miksi monet eivät enää osaa rauhoittua. Pahvikahvi kourassa ryntäillään paikasta toiseen. Myös kuuntelemisen taito on monilta unohtunut itsekeskeisessä maailmassa.

– Luoja on luonut meille kaksi korvaa ja kaksi silmää, mutta vain yhden suun. Siitä kannattaisi jo päätellä jotakin, hymyilee Peltonen.

Matka jatkuu kohti Lampipui-
toa, joka leikkikenttineen tarjoaa hyvän retkikohteen perheille.

Kartta ja lokkien kirkuna ohjaavat kohti Iidesjärveä. Lokkien pesintä on täydessä käynnissä.

– Lapsena teimme kaikkea mahdollista rannoilla. Uimme, rakensimme lauttoja ja kalastimme, muistelee Peltonen.

Rantaraitti herättää ryhmässä ihastusta.

– Ihmiset matkustavat Tosca-
naan, kun siellä on niin kaunista. Tapasin kerran erään italialaisen, joka oli aivan haltioissaan Tam-
pereen maisemista. Miksi emme useinkaan huomaa sitä kaunista, mikä on meitä lähellä, pohtii Peltonen.

Puutaloidylli viehättää

Viinikanojan ylittäminen muistuttaa entisaikojen kirkkoreitistä. Joki oli aikoinaan niin vuola, että sitä pitkin kuljettiin veneillä Iidesjär-
velle ja Messukylän kirkkoon.

Reitin neljä leikkipuistoa saavat kiitosta Anne Lindforsilta.

– Meidän perheellä on tapana pyöräillä ympäri kaupunkia ja tutustua uusiin puistoihin.

Tuomi tuoksuu voimakkaasti. Ihailemme vuosikymmeniä vanhojen pihojen rehevyyttä. Toiset puutarhat ovat hyvin huoliteltuja, toiset taas luonnonmukaisia.

Ryhmä ihastelee idyllisiä puuta-
loja, jotka ovat olleet joskus vaarassa saada purkutuomion.

– Reitti houkuttelee tutustumaan tarkemmin Tampereen historiaan. Merkkitapauksista on olemassa faktaa, mutta mihin olisi koottuna tietoa ihmisten arkielämästä? Miten Viinikan ihmiset elivät 1920-luvulla, kun alue rakennettiin, pohtii Peltonen.

Ahlmannintiellä sireenitkin alkavat kukkia. Viinikan kirkko, turvallinen maamerkki, näkyy jo. Siellä kulkija voi levähtää, tutustua kirkkoon ja hiljentyä.

– On hienoa, että kirkko näkyy kauas. Sen avulla on helppo suunnistaa, miettii Lindfors.

Kirsi Airikka

Ohjattu Hiljaisen polun tutustumiskävely su 9.6. messun jälkeen, lähtö klo 11.45 Viinikan kirkon pääovelta.

Hiljaisen polun syntyvaiheista ja tekijöistä kerrottiin 22.5. Kirkkosanomissa. Polun esittely verkossa: www.tampereenseurakunnat.fi/hiljainenpolku

Viinikan Tiekirkko on avoinna 10.6.–16.8. ma–pe klo 11–18. Osoite on Kaartotie 1.

Viinikan puistot tarjoavat hiljaisia pysäkkejä

Ilmassa on pientä tihkusadetta, kun kokoonnumme aamuyhdeksältä Viinikan kirkolle. **Anne Lindfors** ja **Pekka Peltonen** ovat tulleet kiertämään Viinikan Hiljaisen polun Kirkkosanomien pyynnöstä.

Reitti kutsuu ihmisiä tutustumaan puutarhakaupunginosaan ja luonnonympäristöön. Polku tarjoaa myös mahdollisuuden hiljentymiseen.

Pistäydymme aluksi Viinikan kirkon luostarimaisella sisäpihalla.

– Viinikan kirkko on minulle aina rakas kotikirkko, kertoo Peltonen, joka on asunut lapsuutensa Koivistonkylässä. Nykyisin hän kuuluu Harjun seurakuntaan.

– Kirkkoon liittyy paljon muistoja, esimerkiksi kolme poikaani on päässyt ripille täällä. Täältä Viinikasta isäkin lähti talvisotaan.

Anne Lindforsille Viinikan kirkko ja seurakunta ovat tulleet tutuiksi työn kautta.

– Olemme järjestäneet täällä Tyhjän sylin messuja, jotka on tarkoitettu lapsettomille tai lapsensa menettäneille. Heidät huomioitiin messussa hienosti, kertoo Lindfors, joka on Lapsettomien yhdistys Simpukan toiminnanjohtaja.

Osallistujat saavat esitteen, joka sisältää kartan, tietoa kaupunginosasta sekä mietiskelytehtäviä. Kartan opastamana voi pistäytyä Viinikanpuistossa tai kulkea noin kahden kilometrin reitin kirkon ympärillä olevissa puistoissa ja Iidesjärven maisemissa.

Kaakonkuja avaa ryhmälle näköalapaikan. Puutarhassaan puuhailevat **Sisko** ja **Kari Helin** tervehtivät kulkijoita, jotka ihastelevat kaunista pihaa ja nupullaan olevia omenapuita. Yhdessä kauhistellaan valtavia lehtokotiloita, joita Kari Helin on kerännyt purkkiin.

– Oman elämäni näköaloja ovat kesä, jolloin saa vähän hengähtää töistä. Syksy tuo mukanaan uusia

kuvioita, koska olen joka toinen viikko opintovapaalla. Tytär menee eskariin, joten siinäkin on uusi asia meidän perheelle, miettii Anne Lindfors.

Pekka Peltonen on rakentanut oman elämänsä uusia näköaloja koko talven. Hänen opiskelupaikkansa on tutkimus- ja koulutuskeskus Synergos, joka on Tampereen yliopiston johtamiskorkeakoulun palveluyksikkö.

– Uuden palveluliiketoiminnan osaajakoulutuksessa olemmeideoineet toimintaa, joka tarjoaa nuorille töitä. Yksikin onnistuminen kokemus voi muuttaa elämän suunnan. Mottoni on: *Jokainen voi*.

Luonnon katedraali

Pian ollaan Viinikanpuistossa, jonka kookkaat lehmuspilaristot muodostavat luonnon oman katedraalin.

Tihkusade on tauonnut ja taivas hieman kirkastunut. Ryhmä ihastelee valoa, joka siivilöityy puistoon alkukesän heleänvihreiden lehvien lävitse.

– Tällaista valoa ei ihminen saa aikaan! Voin vain kuvitella, miten upea tämä puisto on syksyn väreis-

sä, miettii Lindfors, joka lempivuodenaika on syksy.

Viinikanpuistoon on pystytetty kuusi taulua, joiden kuvat ja ajatukset houkuttelevat kävijöitä pysähtymään ja hiljentymään.

Puiston rauhoittava tunnelma ja vanhojen puiden katseleminen tekevät vaikutuksen Lindforsiin.

– Ei ole ihme, että monet lapsettomuudesta kärsivät ihmiset sanovat, että luonto ja metsä ovat heille selviytymiskeino surussa.

Viinikan kirkko on turvallinen maamerkki. Anne Lindfors ja Pekka Peltonen ovat lähdössä Viinikan Hiljaiselle polulle esitteen ja kartan opastamina.

*Keskellä kaupunkia
voin huomata olevani
pyhiinvaeltaja.
Hiljaisuus avaa aistit,
vie jalkani pyhälle
maalle.*

Helmet auttavat rukoilijaa keskittymään

Tiedäthän sen tunteen: kun yrittää rukoilla, ajatukset harhailevat. Mitä pitikään tuoda kaupasta? Tankkaaminen unohtui! Milloinkohan ehtisin mummin luo? Käsien ristimisestä huolimatta rukouksen levollisuus ei laskeudu.

Yksi keino keskittymisen tueksi on rukousnauha. Helmien pyörittely sormissa antaa ainakin levottomille käsille kiintopisteen. Helmien merkitykset johdattelevat syvemmälle rukoukseen.

Rukoushelmiä on monenlaisia – oikeastaan vain mielikuvitus on rajana.

Suomessa suosituin malli taitaa olla ruotsalaisen piispan **Martin Lönnebon** rakentama helminauha. Lönnebon helmissä on muun muassa iso kullanvärinen Jumala-helmi, soikeita puunvärisiä hiljaisuuden helmiä, helmiäistä oleva minä-helmi, hiekan värinen autio- maan helmi ja sininen pyhän huolettomuuden helmi.

Toisenmallinen rukoushelmi-koru voi olla pujotettuna rippikoulunuoren ranteeseen. Katekismusrukoushelmissä on puunvärisiä helmiä, yksi violetti ja yksi vihreä helmi ja siinä roikkuu risti.

Katekismus-helmistä löytyy *Isä meidän* -rukous, Kymmenen käskyä, uskontunnustus ja omat helmensä katumukselle, sovitukselle, lunastukselle ja toivolle.

Ravinnoksi

Kuluvan vuoden aikana tällä palstalla ihmetellään erilaisia ruokaan ja kristilliseen uskoon liittyviä ilmiöitä.

APILA

Kolmielehtinen apila on yksi kirkkojen tavallisimmista koristeaiheista. Apilan lehdessä on kolme yhdessä – se kertoo Jumalan pyhästä kolminaisuudesta. Ensimmäinen apilasympolin käyttäjä on ollut varmaankin Irlannin, insinöörien ja karkotettujen suoje-luspyhimys Pyhä Patrick 400-luvulla.

Apila ei ole vain mielenkiintoinen symboli, suloinen pikku kasvi ja karjan rehua. Apila on myös herkullinen ja terveellinen ruoka-aine ihmiselle. Apilasta saa proteiineja, sillä se on palkokasvi ja typenkerääjä. Etenkin puna-apilan lehdis-sä on runsaasti C-vitamiinia.

Apilan terveellisyyden voi hyödyntää Kalifornian intiaanien tapaan: apila-aikaan koko kylän väki saattoi kykkiä pellolla lehtiä mutustellen. Apilat sopivat hyvin myös salaatteihin, leipätaikinaan tai tehosekoittimessa pyörytet-tävään pirtelöön.

Apilan kukat sopivat salaatteihin, kakkuihin ja miksei juomiinkin syötäviksi koristeiksi. Kuiva-tusta apilasta voi tehdä teetä ja siemenet sopivat jauhojen jatkeeksi.

Kimmo Altonen

Tulevat pyhät

9.6. Kutsu Jumalan valtakuntaan

Jeesus kertoi vertauksen juhlia järjestäneestä miehestä (Luuk.14:16–24). Kutsutut eivät voineet tulla, koska omassa arjessa oli mielenkiintoisempaa menossa. Niinpä isäntä kutsui katujen köyhät.

Kun itsellä menee hyvin, juhliin lähteminen voi tuntua ikävältä velvollisuudelta. Jos taas arjessa on murhetta, juhlat ovat tervetullut noste. Vertauksen isäntä vihastui ensinkutsutuille, ei siksi, että heillä meni hyvin, vaan siksi, että heidän elämänsä taisi pyöriä vain heidän itsensä ympärillä.

16.6. Kadonnut ja jälleen löytynyt

Evankeliumi (Luuk. 15: 1–10) kertoo, että taivaassa iloitaan yhdestä Jumalan puoleen kääntyneestä syntisestä monin verroin enemmän kuin laumasta uskollisia. Tulee mieleen kuntokeskuksen jäsenyys: liity nyt – saat personal trainerin viikoksi kaupan päälle, treenikassin ja juomaa jumpan jälkeen.

Entäs ne vuosikausia jäsenenä olleet? Jumalan valtakunnan ja kuntosalin erona taitaa olla, että Jumalan edessä on vain ”uusia asiakkaita”. Joka ikinen on syntinen ja hänestä iloitaan taivaassa, kun hän myöntää tarvitsevansa Jumalaa elämäänsä. Oli se sitten ensimmäinen tai kuudestuhannes kerta.

Helmi

Jumala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon. Nöyrtykää siis Jumalan väkevän käden alle, niin hän ajan tullen korottaa teidät. Heittäkää kaikki murheenne hänen kannettavakseen, sillä hän pitää teistä huolen.

(1.Piet.5:5–7)

Laura Suomela

Arjen armoa

Elämä on opettanut monia asioita. Yksi niistä on se, että puurokattila kannattaa aina pestä saman tien.

Liian monta kertaa olen unoh-tanut kaurapuuron jäivät teräskat-tilan pohjalle. Seuraavana päivä-nä puuro on liimautunut kattilaan niin tiukasti, ettei sitä meinaa saa-da millään irti.

Senkin olen oppinut, että jos ha-luaa aloittaa aamun kirjaimellises-ti puhtaalta pöydältä, on illalla jak-settava lastata tiskit koneeseen.

Päivän mittaan sisin täyttyy milloin mistäkin. Harkitsematto-mat sanat, liian nopeasti palanut pinna tai itsekkäät asenteet saavat sydämen tuntumaan raskaalta. Tuntuu, kuin sielu olisi pesemättä jäänyt puurokattila tai tiskipöytä, joka on täynnä likaisia astioita.

Sisin kaipaa puhdistusta ja an-teeksiantoa. Keskeneräisyyden sie-

täminen niin itsessä kuin toisissa vaatii käytännön armollisuutta. Si-tä saa opetella läpi elämän.

Jos pitäisi valita suosikki koti-töiden joukosta, olisi se ehdotto-masti imurointi. Sen lisäksi, että siinä näkee työnsä tuloksen heti, myös arjen armo tulee lähelle. Kun tuulikaapin hiekat ropisevat pöly-pussiin, mieleeni nousee ajatus, et-tä näin Jeesuskin puhdistaa sydämeni kerta toisensa jälkeen.

Kun mietin tarkemmin, armon pilkahdus näkyy monissa kodin askareissa. Likaisesta tulee puhdasta. Pesukone linkoaa pyykkiä ja raikas kesätuuli kuivattaa petivaatteet jät-täen ne ihanan tuoksuisiksi.

Kun illalla pujahdan puhtaisiin, raikkaisiin lakanoihin, voin saada aavistuksen Jumalan hyvyydestä. Kristukseen, joka oli puhdas syn-nistä, Jumala siirsi kaikki meidän

syntimme, jotta me hänessä sai-simme Jumalan vanhurskauden (2 Kor. 5:21).

Kun Jeesus kolkuttaa sydämen ovella, on hänet turvallista pyytää peremmälle, vaikka sisin olisi yh-tä mullin mallin kuin vaatekomero. Epätäydellisyys ei yllätä häntä, eikä Jeesus ensisijaisesti katso kaikkea, mikä on epäjärjestyksessä. Hän tu-lee sinua varten ja rakastaa. Kat-se saa siirtyä omasta vajavuudesta kohti Kristusta ja sydän huokaisee: ”Minun Herrani ja armahtajani.”

Laura Suomela

Kirjoittaja on Tampereen seurakun-tien nuorisotyönohjaaja ja kirjailija.

Ota onkeesi

Tule laulamaan hengellisiä Laikunlavalle

– **Tervetuloa ihmiset** yli seurakuntarajojen laulamaan yhdessä uusia ja vanhoja hengellisiä lauluja, kaiken kansa keskellä, kutsuu **Arto Ovaska**, joka johdattelee yhteislaulua Lauluryhmänsä kanssa Laikunlavalla Kirjastonpuistossa vielä kahtena iltana kesän aikana.

Ovaska sai esiintymisluvan kaupungilta, kun hän alkoi rohkeasti kysellä asiaa.

– Meillä on Tampereen keskustassa upea lava, joka tarjoaa hienon mahdollisuuden kokoontua yhdes-

sä laulamaan. Illoissa ei pidetä puheita, mutta haluamme tutustuttaa ihmisiä ylistysmusiikkiin, miettii koskettimia soittava Ovaska, joka on jo vuosia tehnyt vapaaehtoistyötä ryhmänsä kanssa esiintymällä eri seurakunnissa.

Muut ryhmän jäsenet ovat kitaristi **Martti Kokkonen** ja laulajat **Mauri Druvva**, **Kimmo Rasimus**, **Liisa Vaaras-Perttunen**, **Tarja Alen** ja **Saila Turunen**.

Lauluiltoja varten painetaan vihkonen, johon on koottu noin

200 hengellistä laulua. Mukana on muun muassa Tuomas-lauluja, Hengellisen laulukirjan kappaletta sekä **Petri Laaksosen**, **Pekka Simojoen** ja **Lasse Heikkilän** musiikkia. Uutta musiikkia lauluilta varten ovat tehneet **Hanna-Riikka Rissa** ja **Martti Kokkonen**.

Kesän ensimmäinen lauluilta 31.5. taltioitiin TV7:lle ja siitä koostetaan kolme ohjelmaa, jotka esitetään syksyn aikana.

Yhteistä ylistystä -illat perjantaisin 28.6. ja 26.7. klo 18.30–21.30 Laikunlavalla

Arto Ovaska (vas.), Martti Kokkonen, Kimmo Rasimus, Mauri Druvva sekä muut lauluryhmän jäsenet johtavat yhteislaulua Laikunlavalla.

Kirsiikka Lyhtelä

Konserttitarjotin

Katso Tampereen seurakuntien kesäkonsertit ja muut tapahtumat kesäliitteestä sivuilta 9–12 tai verkosta www.tampereenseurakunnat.fi/kesa.

Hannu Järvelä

Ida Niskanen

Schola Sancti Henrici on esittänyt Pyhän Henrikin messua ja muuta suomalaista keskiaikaista kirkkomusiikkia Suomessa ja ulkomailla. Uusi levy ilmestyy tänä vuonna.

Kivikirkko soi posetiivisesti

Messukylän vanhan kirkon kesäsarjassa kuullaan sointuja varhaiskeskiajalta nykypäivään. Soittajilla on käsissään harvoin kuultuja soittimia, kuten alkuperäinen Stroh-viulu sekä Raffin-, Deleika- ja Hofbauer -posetiiveja.

Kivikirkko Soi -sarjan kokoaja, Messukylän seurakunnan kanttori **Heikki Hinssa** tietää posetiivien kirkollisen puolen jääneen useimmille vieraksiksi, soitin kun yleisesti yhdistetään sirkuksiin, markkinointiin ja tivoliin.

– Kuitenkin etenkin eri maiden vähävaraisissa seurakunnissa posetiivi on ollut edullinen ja helpokäyttöinen ratkaisu kirkkosoittimeksi, hän kertoo.

Kansainvälisillä posetiivifestivaaleilla on perinteisesti järjestetty myös kirkkokonsertti. Messukylässä kuullaan maamme parhaita posetiivareita, kuten **Markku Savijärveä** ja **Teuvo Ylitaloa**. Heidän mukaansa kirkkokonsertteihin paikalle saapunut yleisö ei yleensä tiedä, mitä odottaa.

Markku Savijärvi

Jaso Sasakilla on soittimenaan lähes satavuotias alkuperäiskuntoinen torvivuulu.

Historiaa eläväksi

Kesäsarjan tyyllilajit vaihtelevat katu-urkujen soitosta keskiaikaisen suomalaisen kirkkomusiikin kautta uusimpaan klassiseen musiikkiin.

– Pyrkimyksenä on järjestää sarja, joka tuo esiin Messukylän pitkää historiaa ja kaupungin vanhinta rakennusta, mutta ei museoiden vaan elävästi.

Muusikoiden joukossa on kansainvälisiä kilpailuvoittajia, suomenmestareita ja uuden levyn julkistaneita taiteilijoita Suomen ohella Virossa, Perusta ja Meksikosta.

Ortodoksisen musiikin läpileikkauksen eri maista ja kautta vuosisatojen tuo virolainen ammattilauluyhtye Orthodox Singers.

Sokerina pohjalla on huhtikuussa kansainvälisen Giovani musicisti-Città di Treviso -kamarimusiikkilaulun Italiassa voittanut Duo Martes eli **Saara Lehtinen**, huilu ja **Francisco Vasquez**, kitara.

Vanhan kirkon ilmapiiri on houkuttellut monet ammattimuiset, musiikinopiskelijat ja intohimoiset harrastajat jälleen talkoisiin sarjan hyväksi.

Konsertit alkavat yleisön pyynnöstä tänä vuonna jo kello 18. Sarja alkaa lauantaina 15.6. ja jatkuu kahden viikon välein. Ohjelmien hinta, 5 euroa, suunnataan Messukylän seurakunnan musiikkityölle.

– Tervetuloa nauttimaan, Hinsa kutsuu.

Ohjelma on kesäliitteessä sivulla 9 sekä www.tampereenseurakunnat.fi/kivikirkkosoi.

Musiikkiharrastus antaa henkistä kanttia

Pään koossa pitämiseksi on hyvä, että hääriä jotain, sanoo palokuntapastori ja Tuomiokirkkoseurakunnan kappalainen **Antero Niemi**.

Työssään pelastaja tarvitsee kovan ruumiinkunnon lisäksi henkistä kanttia. Kuolema, tapaturmat ja onnettomuudet ovat arkipäivää. Siksi myös henkisen puolen ja sielun hoito sekä harrastukset ovat palomiehille suorastaan elintärkeitä, tähdentää palotarkastaja **Jukka Lahti**, itsekin 30 vuotta pelastajan työtä tehneenä.

Pirkanmaan palomiesten harrastustoiminta on vilkasta. Vuorotyön työpäivien väliin jää vapaita päiviä harrastuksia varten.

– Jokaisella on omat mielenkiinnon kohteensa, esimerkiksi luonto, metsästy, kalastus, liikunta tai urheilu, Niemi kertoo.

Pirkanmaan pelastuslaitoksen johto on nähnyt henkisen taakan keventämisen tärkeäksi. Juuri siksi palokuntapastori onkin järjestetty

taloon, kertoo Lahti.

Niemi on pelastuslaitoksella joka torstai kiertelemässä asemilla juttelemassa ja kyselemässä kuulumisia.

– Pastori Antero Niemi nähdään kaverina, jota on helppo lähestyä, jolle on mukava jutella ja jolle voi puhua vaikeistakin asioista. Hän on mukana myös palomiesten musiikkiharrastuksissa soittamassa kahdessa palomiesbändissä ja laulaen palomiesten kuorossa, kehuu Lahti.

– Tämä jos mikä on sielunhoitoa parhaasta päästä juuri palomiehille sopivalla tavalla.

Harjoituksissa on hauskaa

Kolmisen vuotta sitten Pirkanmaan pelastuslaitoksen miehiä alkoi laulattaa niin paljon, että virisi ajatus kuoron perustamisesta.

Yksi Tulikukoista, **Ari Kannisto**, kertoo touhun lähteneen liikkeelle lauluryhmästä. Ensin ko-

koonnuttiin laulamaan muutaman viikon välein tuttuja ralleja ja hengellisempääkin materiaalia omin päin Antero Niemen säestäessä.

Vähitellen laulajien joukko alkoi kasvaa, ja kohta laulamaan saavuttiin joka viikko. Kunhan laulettiin.

Sävelet eivät kuitenkaan oikein tahtoneet sujua. Sitten avuksi saatiin kanttori **Marja-Liisa "Maisa" Rautelo**. Johan alkoi tapahtua!

Joukossa alkoi singahdella ehdotuksia porukan nimeksi. Tulikukoista kuoriutui parvi Tulikukkoja.

– En usko, että laulamista haetaan välttämättä syvällisiä ulottuvuuksia, mutta todellisuudessa musiikilla on iso rooli jaksamisessa, Niemi sanoo.

– Ja meillä on harjoituksissa hauskaa, Rautelo lisää.

Musiikin ihmeitä tekevä voima

Laulaminen on alusta pitäen tapahtunut vain laulamisen ilosta.

Sastamala Gregoriana esittelee mesenaatteja

Heinäkuisen Sastamala Gregoriana -festivaalin teemana ovat musiikin mesenaatit – paavit, prinssit ja ruhtinaat.

– Pääroolissa on renessanssin ja barokin ajan musiikki. Esiintyjiksi olemme saaneet eturivin taiteilijoita niin Suomesta kuin maailmalta, kertoo festivaalin toiminnanjohtaja **Helena Salmi**.

Ohjelmiston on koonnut taiteellinen johtaja, englantilainen luuttutaiteilija **Michael Fields**. Klassikkojen lisäksi kuullaan teoksia, joita ei ole aiemmin Suomessa esitetty.

Konserttisarjassa kuullaan musiikkia, jota keskiajan, barokin ja renessanssin säveltäjät ovat luoneet

aikansa mesenaattien suojeluksessa ja tukemana. Muusikoista suuri osa työskenteli tuolloin sekä kirkon että hovin palveluksessa, osa myös kauppiaiden ja mahtisukujen suojeluksessa.

Konserttisarjan seitsemästä konsertista kuusi soi Sastamalan Pyhän Marian kirkossa ja yksi Tyrvään Pyhän Olavin kirkossa.

Festivaalin avaa lauantaina 20. heinäkuuta maineikas suomalainen barokkiorkesteri (FIBO) johtajanaan **Anna-Maaria Oramo**. Solisteina laulavat kontratenori **Teppo Lampela** ja basso **Jussi Lehtipuu**. Maailman varjo ja taivaallinen ilo -konsertissa kuullaan **Bachin** musiikkia.

Tampereelta on kuljetus yhteen Sastamala Gregorianan konserttiin. Se järjestetään torstaina 25. heinäkuuta, jolloin englantilainen yhtye The Border Waites vie kuulijat Espanjan hovin tunnelmiin Sastamalan Pyhän Marian kirkossa.

Konserttisarjan lippuja myydään Lippupalvelussa sekä kirkon ovelta tuntia ennen konsertin alkua.

Koko ohjelma: www.sastamala-gregoriana.fi

Valovoimainen nokkahuilukvartetti Bravade esiintyy Sastamala Gregoriana -konserttisarjan konsertissa tiistaina 23.7. kello 19 Tyrvään Pyhän Olavin kirkossa.

Villa Paul Paasimaa / Sastamala Gregoriana

Parvi Marjomäki

Hot Pois pisti Monitoimitalolla uunin kuumaksi Tampereen esikoululaisille. Konserteissa eskarilaisista leivottiin pikkupalomiehiä Turvallinen Pirkanmaa -teemalla. Lavalla hehkuivat Markku Torola, koskettimet; Reijo Kaikkonen, saksofoni; Pasi Saari, rummut; Jukka Lahti, laulu; Antero Niemi, basso ja Petri Enqvist, kitara.

vastapainoa työlle ja vie aika lailla mennessään, perustelee **Jari Koskinemi**.

Kuoroharrastus lahjoittaa antamisen iloa esimerkiksi palvelutalo-vierailuilla. Julkiset esiintymiset tuovat näkyville myös palomiesten työtä.

Ari Kannisto on esimerkki siitä, että mukaan pääsevät kaikki ilman pääsykoetta.

– Olen laulanut viimeksi neljäkymmentä vuotta sitten, muksuna seurakunnan kuorossa, hän tunustaa.

– Ja minut pakotettiin mukaan, vaikka en ole laulanut kuin suihkussa, hymyilee **Markku Suomela**.

Mieluisaan harrastukseen koetetaan siis jujuttaa kavereitakin. Hyvin on tiedetty, kuka osaa juosta tai heittää keihästä, mutta laulutaito tahtoo jäädä omaksi salaisuudeksi.

Parven kirjavuus tarjoaa haastetta

Keski-ikä porukassa on lähempänä viittäkymmentä. Kirjava musiikillinen pohja on haaste johtajalle. Kuoro on kuitenkin napannut ohjelmistoonsa monipuolisen valikoiman viihde- ja hengellistä musiikkia.

– Parven kykyihin luottaen on johtajamme kuitenkin piiskannut joukkuettaan aina vain haasteellisempien laulujen ääreen, Lahti kiittelee.

Rautelo myöntää haasteen. Ohjelmistoa muokataan sen perusteella, mitkä laulut alkavat sujuu. Miehet myöntävät, että virkapuvulla saa paljon anteeksi.

– Nämä ovat hyvin oppiviaisia. Kun porukka laulaa rohkeammin,

nousee säveltasokin, kanttori kehuu.

Sointi on Rautelon mukaan parantunut matkan varrella hurjasti. Esiintymisiäkin on alkanut löytyä. Isoimmalla keikalla jääkiekkopelissä oli televisioinnin ansiosta 15 000 katsojaa.

Tuomiokirkon ”Tulimessussa” huhtikuussa kuultiin tähän asti haasteellisin ohjelmisto. Perinteisiä gospeleja ja negrospirituaaleja alkukielellä englanniksi oli harjoiteltu osin kolmiäänisinä kuorosovituksina. Messussa palomiehet saivat kerrankin antaa palaa.

Keikat motivoivat, myöntää koko porukka. Veljeskoti-keikkojen lisäksi on edessä ainakin Sana Soi -ilta marraskuussa.

Kukot voivat harjoitella työaikana joka torstai puolitoista tuntia, jos henkilökuntavahvuus ja työtilanne antavat myöten. Lauluharrastus on nähty työkykyä ylläpitävänä toimintana.

Mukana on parikymmentä palomiestä Pirkanmaan alueelta. Harjoituksiin on päässyt kerrallaan noin puolet.

Näppejä tottelee myös moni soitin

Yhä useamman palomiehen näppejä tottelee myös jokin soitin. Pirkanmaan pelastuslaitoksen palomiehillä on ainakin neljä enemmän tai vähemmän keikkailevaa bändiä. Tunnetuin palomiesten bändeistä on Hot Pois, joka on keikkaillut ympäri Suomea jo useita vuosia. Antero Niemi soittaa ryhmässä bassoa.

Niemi haaveilee pelastustoimen kirkkopyhästä. Hän on kahlannut virsikirjan läpi etsien Tulikukuille ja bändille sopivia virsiä. Tunnusvirsi on jo valittuna: *Liekkejä on monta*.

Hot Poisien ohjelmistoon kuuluu niin viihdettä ja tanssimusiikkia kuin lasten musiikkiakin.

Lapsille on tarjolla palomiesshow, jossa tenavista leivotaan monia turvallisuusasioita hallitsevia pikkupalomiehiä.

”Pikkupalomiesleipomo” -formaatti on palkittu Tampereen kaupungin kehittäjäpalkinnolla ja valtion palosuojelurahaston innovaatiopalkinnolla. Esitys saa aina aikaan saman liekehtivän efektin.

Huumoria piisaa iso tankillinen myös yhtyeen nettisivuilla www.hotpois.fi. Vai mitä sanotte esimerkiksi tästä: *”Nassikanpötkylät kuplivat, kihisivät ja pomppivat kuin rusinat simassa.”?*

Asta Kettunen

”...multaa on myyrällä varpaissaan...”, lauloivat Tulikukot Tunne Tampere -tapahtumassa Hämeenpuistossa.

Radio, tv ja netti

Älä lässäytä, etsi tietä hiljaisuuteen

Sisar **Irene** eli **Irene Roivainen** kirjoittaa tuoreimmassa blogissaan luterilaisista rukoushelmistä. Helmet eivät ole taikaesine, vaan niiden kautta voi löytää tien rukoushiljaisuuteen.

Jyrki Pietilä tuo terveisiä Fuengirolasta. Blogisti sai selville, että Aurinkorannikon seurakunnassa elämänsä tyytyväisiä on enemmän kuin kokonaan epäonnistuneita.

Viinikan seurakunnan diakonipappi **Ismo Kunnas** puolestaan kieltää lässäyttämästä.

Sivulta www.tampereenseurakunnat.fi/blogit pääsee myös lähetystyön Virrassa-sivuston blogeihin.

Kirkollista historiaa Facebookissa

Suomen kirkon historian merkkipaaluihin voi tutustua Kirkko Suomessa -Facebook-sivun aikajanalla. Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnan kirkkohistorian laitoksen yliopistonlehtori, dosentti **Mikko Ketola** sekä tutkija, TT **Juha Meriläinen** ovat vuoden 2012 lopulta lähtien tehneet sen aikajanelle miniartikkeleja ja muun muassa Pyhästä Henrikistä, kirkosta isonvihan aikana ja ensimmäisten naispappien vihkimisestä.

Sivun seuraajat voivat keskustella historian tapahtumista sekä ehdottaa Suomen kirkon historian merkkipaaluja.

www.facebook.com/kirkkosuomessa

Keskustellen kirkon lattialla

Matalan kynnyksen televisiojumalanpalveluksissa *Nojatuulikirkossa* toimittajat ja musikot istuvat kirkon lattialle ringiin. Musiikki poikkeaa tavallisesta kirkkomusiikista.

Nojatuulikirkot lähetetään neljänä pyhänä Yle TV1:llä kello 10. Aiheet nousevat vierailijoiden erityisaloilta, joihin kuuluvat syrjäytyminen, vapaaehtoistyö ja rauhan työ. Joka jaksossa keskusteluun osallistuu vieraileva artisti.

Sarjan aloittaa Helsingin oppilaitospappien ja opiskelijoiden jutustelu juhannuksen teemasta juhannuspäivänä lauantaina 22. kesäkuuta. Aiheena on tien raivaaminen ja vierailevana artistina **Jukka Leppilampi**.

Seuraavissa ohjelmissa 7.7., 21.7. ja 11.8. vieraat ovat Kirkon ulkomaanavun toiminnanjohtaja **Antti Pentikäinen**, Diakonisalaitoksen työntekijät ja vapaaehtoiset sekä Helsinki Missiön toiminnanjohtaja **Olli Valtonen** ja järjestön vapaaehtoistyöntekijät.

Artistivieraina käyvät 7.7. **Koop Arponen**, 21.7. **Marjo Leinonen** ja 11.8.**Kaija Kärkinen**. Isäntänä toimii pastori **Ville Talola**. Ohjelmat ovat katsottavissa myös yle.fi:n Areenassa.

Urkukonsertti Aleksanterin kirkossa

Kesän ensimmäinen urkukonsertti kuullaan 13. kesäkuuta kello 18 Aleksanterin kirkossa. Konsertissa esiintyy urkuri **Markku Hietaharju**, joka saa soitettavakseen kirkon juuri remontoidut urut.

Hietaharju on valinnut ohjelmaansa Aleksanterin uruille hyvin sopivaa romanttista ohjelmistoa kuten **Mendelssohnin C-molli sonaatin** sekä **Viernen 4. sinfonian**.

Kansainvälisissä urkukilpailuissa menestynyt Hietaharju toimii Turun tuomiokirkon urkurina ja urkujensoiton opettajana Sibelius-Akatemiassa.

Markku Hietaharju konsertoi 13. kesäkuuta kello 18 Aleksanterin kirkossa.

Aina hälytysvalmiudessa

Eijalla on aikuinen tytär, joka ei pärjää yksin arjessaan. Tytär asuu kahdensadan kilometrin päässä Tampereelta ja Eija hoitaa hänen asioitaan niin sanottuna ”etäomaishoitajana”.

– Olen vastannut esimerkiksi tyttäreni talousasioista. Kävin pitkään hoitamassa myös hänen siivouksensa ja pyykinpesunsa.

Äiti on aina hälytysvalmiudessa, puhelin auki. Tyttärelle voi tulla hätätilanne koska vain, esimerkiksi keskellä yötä.

Eijan tyttärellä on vaikea pakko-oireinen häiriö. Hän ei kykene esimerkiksi siivoamaan tai käymään suihkussa, koska jää toiminnissaan jumiin: toistamaan ja tarkistamaan jotakin tiettyä asiaa. Tyttärellä on myös masennusta ja hän on puhunut itsemurhasta.

Vapautta, mutta raskasta huolta

Etäomaishoitajaksi kutsutaan henkilöä, joka vastaa läheisensä hoidosta pitkän matkan takaa, ja voi olla tilanteeseensa hyvinkin sidottu.

Eija sanoo, että tilanteessa on sekä hyviä että huonoja puolia. Hoidettava ei ole koko ajan läsnä, jolloin omainen pystyy välillä rentoutumaan ja harrastamaan.

– Toisaalta huoli on kova, jos tiedän tyttärellä olevan vaikeaa, enkä pääse heti auttamaan.

Eräs vaikeimmista tilanteista oli se, kun tyttö oli karannut sairaalahoitosta. Eija oli tuolloin mukilla, pitkän matkan päässä tyttären kotipaikkakunnalta.

– Tytär oli lopulta hakeutunut itse ensiapupoliklinikalle. Kului pitkä aika, ennen kuin sain tästä tiedon.

Samoin Eija tunsu avuttomuutta, kun tytär asui ulkomailla ja soitteli sieltä äidilleen ahdistuneita puheluita.

”Ostan tyttärelle siivouspalvelut

Viime vuosina Eija on ostanut tyttärelleen siivous- ja pyykinpesupalvelut. Se on helpottanut Eijan jaksamista, mutta tiukentanut hänen talouttaan.

Sosiaalitoimi hoitaa tyttären perusmenot. Äiti maksaa laskuja, joita sosiaalitoimi ei hyväksy.

Eija sanoo, että omaisena häntä auttaisi parhaiten se, jos tyttärelle löytyisi tehokas hoitokeino. Valoa elämään on nyt tuonut toimintaterapia. Toimintaterapeutti auttaa tytärtä selviytymään kodin askareista.

– Tämä on pudottanut paljon painoa minun hartioiltani.

Hän kertoo, että kokonaisvastuu tyttären asioista ei ole oikein millään auttajataholla. Moni asia jää Eijan hoidettavaksi.

Eija jatkaa, että tästä huolimatta häntä ei ole omaisena otettu aina huomioon tyttären hoitokuvioissa.

– Jos ihminen ei kykene vastaamaan itsestään, omaista pitää kuulla. Omaisat seuraavat sairastuneen tilannetta läheltä ja tietävät, mikä hänen kuntonsa milloinkin on.

Haastateltavan nimi on muutettu.

”Lastenhoitoapua oli vaikea saada”

Anne on kehitysvammaisen tyttärensä omaishoitaja.

– Tyttäreni sairastui epilepsiaan yksivuotiaana. Samalla kehitys alkoi taantua. Kehitysvammadiagnoosin tyttö sai kolmevuotiaana.

Perheessä on myös toinen lapsi ja vaativimmat ajat ajoittuivat vuosiin, jolloin molemmat olivat pieniä.

– Vanhempi tyttö sai epilepsia-kohtauksia kymmenen minuutin välein ympäri vuorokauden. Nuorempi oli vauva, koko ajan toisella kädelläni. En voinut tehdä mitään, käydä kaupassa, laittaa ruokaa tai lähteä lasten kanssa ajamaan autolla.

Anne ja hänen miehensä kertoivat, ettei perhe saanut tuolloin apua arjen pyörittämiseen juuri mistään.

– Olisimme tarvinneet lastenhoito- ja kodinhoitoapua joka päivä kahdeksan tuntia. Lopulta palkkasimme itse hoitajan ja äitini tuli meille auttamaan.

Työ ja omaishoitajuus – vaativa yhdistelmä

Nyt tytär käy erityiskoulua, mikä on kuntouttanut häntä paljon.

– Tyttöä ei voi kuitenkaan jättää hetkeksikään yksin. Hän voi esimerkiksi karata kotoa ja juosta läheiselle järvelle uimaan, vaikka hän ei osaa uida.

Annen on vaikeaa liikkua kodin ulkopuolella kahden lapsen kanssa, koska vanhempi tytär tarvitsee tukeen oman aikuisen.

Tyttären hoito ja kuntoutus vaativat äidiltä aikaa: terapiat ovat keskellä päivää ja Anne vastaa lapsen kuljettamisesta niihin.

– Jo tämän takia minun olisi mahdotonta käydä kokopäivätyössä.

Perhetilanteen vuoksi Annelta on jäänyt yliopistotutkinnon suorittaminen kesken. Nyt hän tekee osa-aikaista työtä.

– Omaishoidontuki ja vammaistuki ovat arvokkaita asioita, ne antavat mahdollisuuden tulla toimeen osa-aikatyöllä, Anne kiittelee.

Hän sanoo, ettei ollut aiemmin kuullutkaan omaishoidon tuesta, eikä olisi osannut hakea sitä ilman palveluohjaajan neuvoa. Perhe ei ole varma, saako vielä kukaan kaikkia palveluita, joihin olisi oikeutettu. Anne ei ole pystynyt pitämään kaikkia vapaitaan, joihin olisi omaishoitajana oikeutettu. Hän kertoo, että lastenhoitokulut maksaisivat perheelle liikaa, kaupungilta saadut palvelusetelit eivät kata läheskään kaikkia kuluja.

Voimia Anne kertoo saavansa muun muassa hyvästä parisuhteesta ja lapsistaan, käsitöistä ja toisten omaishoitajien tapaamisesta.

Vietä kanssamme

kesä

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN KESÄTAPAHTUMIA

KONSERTTISARJAT

Messukylän vanha Kivikirkko Soi 2013

kello 18
Vapaa pääsy – ohjelma 5 € ovelta.

la 15.6. Klassista katu-uruilla
Jaso Sasaki, torviviulu (Stroh)
Markku Savijärvi, Raffin-posetiivi
Teuvo Ylitalo, Deleika-posetiivi
Harri Karvonen, Raffin-posetiivi
Markku Karvonen, Raffin-posetiivi
Anna-Maija Honkonen, Hofbauer-
posetiivi

la 29.6. Kitaramusiikin helmiä
Janne Lehtinen, kitara

la 13.7. Andien ääniä
Sanna Mansikkaniemi, laulu ja
viulu (Suomi)
Camilo Pajuelo, kitara ja laulu
(Peru)
Grisell Macdonel, kontrabasso
(Meksiko)

la 27.7. Orthodox Music
of the World
Orthodox Singers (Viro)

la 10.8. Pyhän Henrikin legenda
Keskiaikaista musiikkia Suomesta
Lauluyhtye Schola Sancti Henrici

la 24.8. Duo Martes
– Nuorta taituruutta!
Saara Lehtinen, huilu
Francisco Vasquez, kitara

Lounasmusiikkia Aleksanterin kirkossa

keskiviikkoisin klo 12
Vapaa pääsy
5.6. S.W.A.N. Ensemble: Antti
Nissilä, baritoni, Steven Wilkinson,
kitara
3.7. Hanna-Maarit Kohtamäki-
Pentikäinen, urut
7.8. Vokaaliyhtye Lumous

Lounasmusiikkia Viinikan kirkossa

torstaisin kello 12. Vapaa pääsy.
13.6. Mariam Men, laulu,
Tatjana Lindell, piano
20.6. Hanna Lipiäinen, viulu,
Saara Lipiäinen, harmonikka
27.6. Irina Gorkun, huilu,
Tatjana Lindell, piano
4.7. Sebastian Silén, viulu,
Tatjana Lindell, piano
11.7. Sergei Korelov, trubaduuri
18.7. Vieno-duo: Eva Hyytiäinen,
viulu ja Laura Laukkarinen, piano
25.7. Mari Vuorijärvi, laulu,
Tatjana Lindell, piano
1.8. Laura Laukkarinen, piano

Kesäkonsertit Teiskon kirkossa

su 30.6. klo 19 Puhallinleirin
opettajien kesäkonsertti
su 28.7. klo 18
Pentti, Heini, Iina ja Roosa
Hietasen kirkkokonsertti,
pääsyliput 20 €.
pe 23.8. klo 19
Kesäkonsertti

Vokaaliyhtye Lumous ja näyttelijä
Sanna Majanlahti, ohjelma 5 €.

Yökonsertit Kalevan kirkossa

keskiviikkoisin klo 22.
Ohjelma 10 euroa.
24.7. Pia Freund, sopraano,
Heikki Rainio, tenori,
Eliina Lepistö, urut
31.7. Pétur Sakari, urut
7.8. Henri Hersta, urut
14.8. Kalevi Kiviniemi, urut

MUUT KONSERTIT

Kitarakonsertti

ke 5.6. klo 19
Tuomiokirkko
Marco Socías, Espanja
Liput 20 €

J. S. Bachin motetteja

pe 7.6. klo 20
Tuomiokirkko
Suomalainen Kamarikuoro ja
Suomalainen Barokkiorkesteri
Liput 25/20 €

Gloria Deo

la 8.6. klo 18
Tuomiokirkko
Kamarikuoro Kaamos
Liput 20/15 €

Puistokonsertti

ke 12.6. klo 18
Saarikorventien ja
Murrnkorventien välinen puisto,
sateella Rauhanportti,
Rauhantie 21
Tampereen Kotkien
puhallinorkesteri

LIITTEEN KUVAT: HANNU JUKOLA

Urkukonsertti

to 13.6. klo 18
Aleksanterin kirkko
Markku Hietaharju, urut
Ohjelma 10 €

Urkukonsertti

pe 14.7. klo 19
Tuomiokirkko
Henri Hersta, urut
Ohjelma 10 €

Flöjtmusik & Kaffe

ons 24.7. klo 14
Fritt inträde/ vapaa pääsy
Pyynikki församlingshem,
Kisakentänkatu 18
Arma-flöjtkvartetten

Tapahtumien Yön konsertti

to 8.8. klo 19
Vanha kirkko
Sarastus – matka improvisaatioon ja luonnon lähteille
Kristiina Olanto, laulu, Jorma Tapio, saksofoni, Harri Taittonen, piano
Ohjelma 10 €

Ristirock palaa Pakkahuoneelle!

Tullikamarin Pakkahuone
la 24.8.2013.
Lisätiedot www.ristirock.net

Kesäkonsertti

Aitolahden vanha kirkko
su 25.8. klo 19
Kristjan Moision, laulu,
Pietari Korhonen, urut

MUUT KESÄTAPAHTUMAT

Hautojenhoitopäivän hartaus

Teiskon kirkolla ke 5.6. klo 11.
Hannele Juutinen, Tuuli Muraja.
Taimimyyntiä ja Marttojen kahvio
kirkon parkkipaikalla alkaen klo 8.

Biker’s Church – for God’s sake

su 9.6. Keskustori
Tampere-talo klo 12.30, kulkue
poliisisaattueessa kohti Keskustoria
klo 12.45. No Man’s Band klo 13,
konsertti alkaa, kun pyörät ovat
paikalla.
Klo 14 Biker’s Church, pastori
Jussi Laine, saarna Ari Santaharju,
Wonderful Land.
Kolehti varattomien ruoka-avulle.
Klo 15 Wonderful Land

Hiljainen polku

Hiljaisuuden kuvia ja tekstejä.
Opaslehtinen Viinikan Tiekirkosta
aukioloaikoina.
Hiljaisen polun kävely 9.6. klo 11.45
Viinikan kirkon pääovilta.

Kirkonmäellä

Tampereen Normaalikoulun yläkoulun
ja lukion kuvataideryhmien näyttely
Viinikan kirkon alakerrassa.
Avoinna tilaisuuksien aikana ja
Tiekirkon aukioloaikoina 10.6.–11.8.
ma–pe kello 11–18.

Gospel Riders 7xSF-ajo

Tapahtuma ti 25.6. alkaa klo 17
Hervannan kirkon pihalta soppatykin
ääreitä, jonka jälkeen evankelioiva
pärinäporukka hajaantuu ympäri
Tampereä.

Jutilan huutokauppamyymäläiset

ke 12.7. klo 18 Salminementie 24.
Järj. Jutilan seurakuntapiiri

Puutarhahessu

su 28.7. klo 10 Härmälän kirkolla.
Satu Saarela-Majanen, kanttori ja
VPK:n Puhallinorkesteri. Martat
kahvittaa. Sateen sattuessa
kirkossa.

Lyhtyjen ilta

pe 2.8. klo 18 Härmälän kirkon
puutarhassa. Kesäisiä yhteislauluja
ja tarjoilua.
Noin klo 19.30 kirkossa
riparilaulajais-iltaehtoilinen.
Satu Saarela-Majanen, GospelGrove.

Ihana kesäpäivä!

Unkari-piiri kutsuu ti 6.8. klo 13
Litukan siirtolapuutarhan vanhalle
puolelle, Vadelmatie 52. Emäntä
Helka Korpela, laulattaja Jyrki
Pikkarainen. Retkituoli mukaan.

**Valtakunnalliset Katulähetyksen
kesäpäivät**

9.–11.8.2013 Kalevan kirkko.
Su jumalanpalvelus Tuomiokirkossa.
40 € sis. ruokailut ja ohjelman. Ei
majoitusta. La lisäksi Delfinaario
ja Näsinneula 20 €.
Tilaisuudet kaikille avoimia. Ohjelma
www.katulahetyслиitto.org

**Ekaluokkalaisten koulutielle
siunaaminen**

Tampereen kirkoissa su 11.8.
ja ma 12.8.
Ajat ja paikat:
www.tampereenseurakunnat.fi

24h-tukijuoksu

Laukontorilla 30.–31.8.
syrjäytymisvaarassa olevien nuorien
tukemiseen.
Lue lisää ja ilmoittaudu:
www.24hjuoksu.fi
Tapahtuman järjestäjän sivut:
www.uusiverso.fi

KESÄTUOKIOT JA KESÄKAHVILAT

Kesätuokiot Aleksanterin kirkon
kryptassa 5.6.–14.8. klo 12.30

Viittova Kesäkahvila lidesrannan
seurakuntakodilla, lidesranta 5
ke 12.6., 19.6. ja 26.5.
klo 13–15

Linnainmaan

kesälaulujen ilta

ke 5.6. klo 18
Kotosalla-talo, Hannulankatu 1
Jari Nurmi, Katja Viljamaa

Kahvi- ja lauluhetki

Kotilinnan sisäpihalla,
Ullakonvainio 5
ti 18.6. klo 13–15

Diakonian kesäkahvit

Kämmenniemen kerhohuoneella
ke 19.6. klo 12.30–13.30

Anna- ja Arvo -suvikahvila

tiistaisin 25.6.–30.7. klo 13–14.30
Voionmaankatu 44 A, kerhohuone

Kesälaulujen ilta

ti 25.6. klo 18
Sirkka ja Eero Niemisen pihassa,
sateella sisällä, Urponmaantie 55.
Säestäjänä Saija Siuko.
Järj. Etelä-Teiskon seurakuntapiiri

Tapulinmäen kotakahvit

ja jutustelua elävän tulen äärellä
keskiviikkoisin 3.7.–31.7. klo 12–14
Lielahden kirkko

Kahvi- ja lauluhetki

Kotilinnan sisäpihalla, Ullakonvainio 5
ti 9.7. klo 13–15

Allsång och kaffe

i Pyynikki församlingshem
ons 10.7. kl 14 med kantor Paula
Sirén, diakon Eila-Sisko Kanerva och
barnledare Marianne Hesthammer.

TIEKIRKOT

Aleksanterin kirkossa

arkisin klo 11–18 sekä la ja su 11–
15. Vapaaehtoiset paikalla viikolla klo
12–18, 16–18 papin päivystys ja klo
17 rukoushetki. Opas paikalla.

Viinikan kirkossa 10.6.–16.8.2013,
ma–pe 11–18.18. Opas paikalla.

**Lasten katedraalissa Finlaysonin
kirkossa**

31.8. asti päivittäin
klo 10–18. Lauantaisin rajoittavat
kirkolliset toimitukset.

**KESÄPUUHAA
AIKUISILLE**

Avioliittoleiri Karkun

Evangelisella Opistolla 25.–29.6.

Erityisesti ensimmäistä kertaa
parisuhdeleirille lähteville.
Lapsille oma ohjelma.
Täysihoito 450 €/pari, sis.
kurssimaksun. Lapset 1–2 v. 95 €,
3–15 v. 150 €, sis. lastenhoidon,
omin liinavaattein.
Lisätietoja ja ilmoittautumiset
tiina.makinen@sana.fi
järj. Kansan Raamattuseura,
Tuomiokirkkoseurakunta ja Pyynikin
seurakunta

Sinkkujen kesäsunnuntait

piknik Näsijärven rannalla,
Luhtaanrannantie 62, Niihama.
Kokoontumiset sunnuntaisin
klo 15–20:
9.6., 30.6., 14.7., 28.7., 11.8. ja
25.8.
Yhdysenkilö Petri Mikkonen,
044 353 5384,
peeb1111@gmail.com

Aitomiesten kesäkokoontumiset
alkavat klo 18.30 saunalla ja
nuotiohetkellä ja päättyvät Raamatun
tutkiskelun jälkeen klo 21.30.
11.6. Hypönniemi, Kestilä
18.6., 25.6., 2.7., 9.7. ja 16.7.
Luhtaanranta
23.7. Aitopirtti
30.7. ja 6.8. Luhtaanranta
13.8., 20.8., 27.8., 3.9. ja 10.9.
Pättiniemi
23.–25.8. Kirkkoveneretki

KESÄPUUHAA KAIKENIKÄISILLE

**Kesäiset saunaillat
koko perheelle**
Luhtaanrannassa, Luhtaanrannantie
62. Sauna lämpiyä 6.6–29.8. joka
toinen torstai. Naiset saunovat klo
18–19.30, miehet klo 19.30–21.

Makkaranpaistoa omin eväin
nuotiolla/ pääarakennuksen takassa.
Mukaan juotavaa, tupakointi ja
alkoholijuomien nauttiminen kielletty.

Pyöräillen pääsee Kaupista
Niihaman ryhmäpuutarhalle johtavaa
ulkoilureittiä. Pysäköintitilaa
rajoitetusti. Ajo-ohjeet [www.tampereenseurakunnat.fi/kirkko_](http://www.tampereenseurakunnat.fi/kirkko_tampereella)
tampereella kohdasta Kirkot ja muut
tilat

**Luhtaanrannan nuotioilta
kaiken ikäisille**
27.6. klo 17
muistojen merkeissä 1950-luvulta
alkaen. Makkaranpaistoa, sauna,
nuotiomestarina Jari Nurmi.

**KESÄPUUHAA LAPSILLE
JA NUORILLE**
Leirejä ja retkiä kouluikäisille
ja koko perheelle. Vapaat paikat:
www.trevlut.net/leirikesa

Kesäkerhot 4.–28.6.
Yli 7-vuotiaille tytöille ja pojille arkisin
klo 10–13 perjantaihin 28.6. asti:
• Hallilan seurakuntakoti,
Männikönkatu 2
• Linnainmaan seurakuntakeskus,
Korpikodinkatu 2
• Atalan koulu, Pulkkakatu 3,
yhteistyössä vanhempainyhdistyksen
kanssa
• Pelipuiston seurakuntakoti,
Teekkarinkatu 17
• Raholan kerhohuone,
Jurvalankatu 4
• Multisillan seurakuntakoti,
Multisillankatu 2
Juhannusaaton ei ole kerhoja.
Ei ennakkoilmoittautumisia, kerhot
ovat maksuttomia. Omat eväät
mukaan. Tiedustelut p. 03 219 0377.

Varhaiskasvatuksen perinteiset
Kesälaulajaiset Keskustorilla
ti 11.6. klo 10 ja 14 Laikun lavalla
ke 12.6. klo 10 Laikun lavalla ja
klo 14 Vanhalla kirkolla, metsä-
teema.

LASTEN KATEDRAALIN KESÄ
Lasten katedraali Finlaysonin
kirkossa, Puuvillatehtaankatu 2,
avoinna 31.8. asti päivittäin
klo 10–18. Lauantaisin rajoituksena
kirkolliset toimitukset.

Kerrontanukkealttareihin voi tutustua
oman aikuisen tai päivystävän
lastenohjaajan kanssa.
Kesäsoittajat soittavat.

Juhannusaaton konsertti
ja yhteislaulua pe 21.6. klo 17.30.
Lasten katedraalin kesäsoittajat.
Lipunnosto klo 18.

Juhannuspäivän kesämusiikkia
juhannuspäivänä 22.6. tasatunnein
klo 12–17.

Lasten kirkkovartti
pyhäpäivinä klo 15

Viisivuotiaiden juhlavartit
Tänä vuonna viisi vuotta täyttävälle
su–pe 24.6.–30.8. kello 17.
Päivänsankareille pieni lahja.
Lisät. s. 14.

Sadonkorjuujuhla
su 25.8. klo 10–18 yhdessä
Tallipihan kanssa. Ohjelmaa
tasatunnein.

**HAUTAUSMAAOPASTUKSET
JA HARTAUDET KESÄ 2013**
Kalevankangas
torstaisin 13.6.–29.8., lisäksi
sunnuntait 14.7., 21.7. ja 28.7.
Alkaa pääportilta Hautausmaakadulta
klo 18 ja päättyy klo 19.45
iltahartauteen.

Lamminpään hautausmaa
Torstaisin 13.6., 27.6., 11.7., 25.7.,
8.8. ja 22.8. Alkaa hautausmaan
portilta klo 18 ja päättyy klo 19.45
iltahartauteen.

Vatialan hautausmaa
Keskiviikkoisin 12.6., 26.6., 10.7.,
24.7., 7.8. ja 21.8. Alkaa kappelin
edestä klo 18 ja päättyy klo 19.45
iltahartauteen.

Pyynikin kirkkopuisto
Keskiviikkoisin 12.6.–21.8. Alkaa
Aleksanterin kirkossa klo 18
iltahartaudella ja kirkon esittelyllä.

Messukylän hautausmaa
Keskiviikkoisin 19.6., 3.7., 17.7.,
31.7., 14.8. ja 28.8. Alkaa Vanhalta
Kivikirkolta iltahartaudella klo 18 ja
päättyy uudelle kirkolle.

JUHANNUS
Tuomasmessu ja juhannusjuhla
Ilkon kurssikeskus,
Ilkontie 8–10, Kangasala
juhannusaaton pe 21.6.
klo 13 alkaen. Lisät. s. 14

Tuomasmessu klo 16,
kokko n. klo 18.
Pelejä, laulua, rukouspolku, pieni
luontotutkimus, sauna, uintia, lättyjä
ym. purtavaa.

Juhannusaaton illanvietto
kaikenikäisille
Tesomajärven rannassa,
Tesoman puolella
pe 21.6. klo 18–20
Makkaranpaistoa (0,50 €), mehua,
yhteislaulua, musiikkia ja hartaus.

**Juhannusjuhla
Ahvenisjärvellä**
Hervannan kirkon takana
juhannusaaton pe 21.6. klo 18–20.
Juuso ja Joonatan Laakso, Riikka
Heikkinen, Soile Rantavuori-Kähärä ja
Maarit Kuusisto. Hervannan Martat ja
talkooväki toivottavat tervetulleeksi.

Juhannuspäivän jumalanpalvelus
Gaddin kappelilla, Nokiantie 22
la 22.6. klo 10
Matti Lammi, Teuvo Suurnäkki,
Tarja Laitinen
Katso kuljetukset s. 14

Lasten katedraalin juhannus
Katso kohdasta:
Lasten katedraalin kesä

TAPAHTUMIEN YÖ
Konsertti
8.8. klo 19 Vanha kirkko
Sarastus – musiikillinen matka
improvisaatioon ja luonnon lähteille
Kristiina Olanto, laulu, Jorma Tapio,
saksofoni, Harri Taittonen, piano
Ohjelma 10 €

Tuomasmessu
to 8.8. Aleksanterin kirkossa klo 19

**Hautausmaakierrokset
Kalevankankaan ja Lamminpään
hautausmailla**
pääportilta kello 18,
iltahartaus klo 19.45

KESÄ- JA PIHAKIRKOT

Kivikirkon Messu Messukylän vanhassa kirkossa sunnuntaisin 9.6.–11.8. kello 18

Lahdensivun kodin pihapaviljonki, Jaakonmäenkatu 5 ke 5.6. klo 18
Juha Klaavu, Juho-Jooel Nissilä, Hanna Kataja

Tampereen Veljeskoti, Kenttäkatu 17 to 6.6. klo 17
Veli-Pekka Ottman, Kari Nousiainen

Lahdensivun koti, Jaakonmäenkatu 5 ke 12.6. klo 14.30
Pirjo Tuiskunen, Katja Viljamaa

Hirvosilla, Villilänniemi 10 E ke 12.6. klo 19
Kristiina Hyppölä, Sanna Vihervirta

Hervannan kirkon sisäpiha, ke 12.6. klo 19
Soile Rantavuori-Kähärä, Martti Syrjäniemi

Petsamokoti, Mutkakatu 38 b–c to 13.6. klo 13
Jukka Kuusisto, Kari Nousiainen

Koivupirtti, Mutkakatu 48 to 13.6. klo 14
Jukka Kuusisto, Kari Nousiainen

Muotialantie 23, kerhohuone to 13.6. klo 18
Ismo Kunnas

Raiskionkatu 1 to 13.6. klo 19
Kiikoisten soittokunta
Jukka-Pekka Ruusukallio, Raija Rekola-Mattila, Elina Peura

Pappilanpuiston palvelutalo, Kourutaltankatu 2 ke 19.6. klo 13
Pirjo Tuiskunen, Anniina Salminen, Katja Viljamaa

Kaukaharjun seniorikeskus, Keskiisenkatu 13–15 ke 19.6. klo 13
Virpi Pohjanen, Janne Häkkinen, Hanna Kataja

Pihajuhla Kansalaistalo Mansikkapaikassa, Lentävänniemenkatu 6 ke 19.6. klo 14
Martti Lammi, Sanna Vihervirta

Pihaseurat Peurankalliokeskuksen sisäpihalla, Peurankallionkatu 10 ke 19.6. klo 14
Säde Siira, Marja-Leena Pukema, Lotta Häyrynen, Sanna Toivola

Kotipirtti, Käräjätörmä 12 to 20.6. klo 13
Kristiina Hyppölä, Sanna Vihervirta

Lintuviitakoti, Äyräpäänkatu 10 to 20.6. klo 15
Teuvo Suurnäkki, Sanna Vihervirta

Nekalan siirtolapuutarha la 22.6. klo 18
Jorma Satama

Fanny- ja Otto -koti, Kometinkatu 1 ke 26.6. klo 13
Mirella Lehtola, Tarja Laitinen

Vire Koti Elämänpuu, Jankanraitti 23 ke 26.6. klo 14
Pirjo Tuiskunen, Iina Jokilaakso, Katja Viljamaa

Haiharan kartano, Punainen tupa, Haiharankatu 30 2.7. klo 18
Virpi Pohjanen, Juha Klaavu

Vanhan virsikirjan laulajaiset Lielahden kirkon pihalla ja kodassa ke 3.7. klo 19
Tarvo Laakso

Tanhua- ja Aittakoti, Aittakatu to 4.7. klo 14
Kaisa Yrjölä, Katja Viljamaa

Taatalakoti, Sulkavuorenkatu 6 to 4.7. klo 18
Jorma Satama

Villa Aalto, Lentävänniemenkatu 15 ke 10.7. klo 13
Rainer Backström, Janne Salmenkangas

Kurpitsatalo, Isolähteenkatu 2 ke 10.7. klo 19
Veli-Pekka Järvinen, Tarja Laitinen

Hervannan kirkon sisäpiha ke 10.7. klo 19
Hannu Vuorinen, Martti Syrjäniemi

Viertolakoti, Vallerinkuja 4 to 11.7. klo 14.30
Markku Komulainen, Tarja Laitinen

Kuokkamaantie 43 to 11.7. klo 18,
Ulla Louhivuori, Ismo Kunnas

Linnainmaan seurakuntakeskus to 11.7. klo 18
Janne Häkkinen, Katja Viljamaa

Kotipirtti, Käräjätörmä 12 ke 17.7. klo 13
Teuvo Suurnäkki, Janne Salmenkangas

Pispan palvelukeskus, Simolankatu 4 ke 17.7. klo 14
Rainer Backström, Sanna Vihervirta

Kylmäkosket, Ryydynkatu 4 ke 17.7. klo 19
Rainer Backström, Sanna Vihervirta

Kalkun seurakuntatalo ke 17.7. klo 19
Veli-Pekka Järvinen, Pia Ojalahti, Mikko Ohra-aho

Jaana ja Jaakko Niemi, Pyydystäjänkatu 8 to 18.7. klo 18

Päivi ja Juha Pehkonen, Nekalantie 12 to 18.7. klo 18
Jorma Satama

Nekalan seurakuntatalo, to 25.7. klo 18
Daniel Hukari

Kaukajärven seurakuntatalo ti 30.7. klo 18
Tuula Haavisto, Sinikka Leijo

Anttosilla, Raivaajantie 3 ke 31.7. klo 19
Jukka-Pekka Ruusukallio ja Janne Salmenkangas

Kotosalla-talo, Hannulankatu 1 ke 7.8. klo 18
Tuula Haavisto, Petri Karaksela

Hervannan kirkon sisäpiha ke 7.8. klo 19
Juhani Räsänen

Saarenkärjenkatu 15 ke 7.8. klo 19
Mirella Lehtola, Janne Salmenkangas

Pappilanpuiston palvelutalo, Kourutaltankatu 2 ke 14.8. klo 13
Heidi Peltola, Hanna Kataja

Nekalan siirtolapuutarha ke 14.8. klo 18
Jussi Mäkinen

Haapalinnankylä, Kraatarinkatu 5 ke 14.8. klo 19
Markku Komulainen, Elina Peura

Petsamokoti, Mutkakatu 38 b-c to 15.8. klo 13
Minna Rahko, Eliina Lepistö

Koivupirtti, Mutkakatu 48 to 15.8. klo 14
Minna Rahko, Eliina Lepistö

Pia ja Mauri Nieminen, Kiviojantöyräs 39 to 15.8. klo 18

Lampaita voi tervehtiä Rukkamäen niityllä Peltolammin koulua vastapäätä.

Omaishoidon tukea sitovaan hoivatyöhön

omaishoidon tukea voi saada, jos läheisellä on sairaus tai vamma, jonka vuoksi hän ei pärjää yksin.

– Tuki voidaan myöntää, jos läheisestä huolehtiminen on sitovaa ja vie päivittäin aikaa useita tunteja, sanoo vastaava palveluohjaaja **Ritva Sinijärvi** Tampereen kaupungin Omaishoidon tukitoimistosta.

Samassa taloudessa asuminen ei ole edellytys tuen saannille.

– Se ei kuitenkaan riitä, että käy katso-
massa läheistä kerran tai kaksi viikossa.

Tampereella omaishoidon tukea saa noin 900 henkilöä. Suurin osa hoidettavista on ikäihmisiä, mutta myös nuoria ja lapsia on joukossa paljon, lähes 300.

Valtakunnallisesti omaishoidon tukea on ollut vaikeampi saada mielenterveysdiagnoosin kuin ruumiillisen sairauden perusteella.

Sinijärvi kertoo, että Tampere on myöntänyt omaishoidon tukea myös silloin, kun hoidettavalla on ollut mielen sairaus.

Hän jatkaa, ettei Tampereella ole katkaistu omaishoitosopimuksia enää vuosiin. Joissakin kunnissa näin on tehty, kun määrärahat ovat loppuneet.

Sinijärven mukaan Tampereen ongelmanna on se, että omaishoitajat eivät aina osaa hakea omaishoidon tukea.

Tukea haetaan Omaishoidon tukitoimistosta. Omaishoitoperhe voi saada esimerkiksi kotihoidon apua arkensa helpottamiseksi. Omaishoitajalla on oikeus saada vapaapäiviä hoivatyöstään.

Omaishoidon tukitoimisto:
omaishoidontukitoimisto@tampere.fi
puhelin: 03 565 711

Myös Kotitorilta saa tietoa, miten omaishoidon tukea voi hakea.
www.tampereenkotitori.fi

Omaishoitajat kaipaavat apua arkeen

Käytännön apua arkeen, neuvontaa tukien ja palveluiden hakemiseen, mahdollisuutta nukkumiseen ja virkistystoimintaan.

Muun muassa näitä asioita omaishoitajat kaipaavat jaksamisensa tueksi, listaa järjestösihteeri **Orvokki Haavisto** Tampereen Seudun Omaishoitajista.

Omaishoidontukea saavalla omaishoitajalla on oikeus pitää kolme vapaapäivää kuukaudessa. Aina vapaat eivät kuitenkaan toteudu.

– On esimerkiksi iäkkäitä miehiä, jotka eivät huoli ketään kotiinsa. Vain oma vaimo saisi hoitaa heitä, ja vaimo on usein kiltti eikä halua haastaa riitaa.

Haavisto jatkaa, että joskus hoidettavalla voi olla erityislääkitys tai suurta ammattitaitoa vaativa hoito. Omaishoitajan tilalle ei välttämättä löydy sijaista.

Tyypillinen mielenterveyspuolen omaishoitaja on vanhempi, jonka lapsi tai nuori on sairastunut. Joukossa on myös paljon nuoria puolisoita, joissa lapsiperheen huoltaminen on toisen vanhemman vastuulla.

– Näille perheille on huonosti tarjolla palveluita, kertovat vastaava omaistyön koordinaattori **Harriet Paattimäki** ja omaistyön koordinaattori **Sari Miettinen** Omais-
mielenterveystyön tukena Tampere ry:stä.

Perheet kaipaavat ennen kaikkea tietoa, miten selviytyä arjessa ja mikä auttaa jaksamaan. Lisäksi omaiset haluavat tietoa sairastuneen kuntoutusmahdollisuuksista ja sosiaalietuuksista.

Yhdistys teki kyselyn jäsenistölleen vuonna 2010. Omaishoitotilanteita oli monella, mutta vain kuusi ja puoli prosenttia oli hakenut omaishoidon tukea. Tuki oli myönnetty viidelle prosentille.

OPASTAVA kehittää palveluita

Tampereella toimivat omaishdistykset ovat mukana OPASTAVA-hankkeessa. Siinä kar-
toitetaan omaishoitajien tuen tarpeita ja ke-

hitetään omaishoitoperheille suunnattuja palveluita.

Yhdistyksistä kerrotaan, että kehittämistarpeiksi ovat nousseet muun muassa omaishoidontukeen ja palveluihin liittyvä tiedottaminen ja se, että omaishoitotilanteet tunnistettaisiin nykyistä paremmin.

OPASTAVA-hankkeen työpajoihin etsitään vielä lisää omaishoitajia mukaan. Osallistujien ei tarvitse välttämättä saada omaishoidon tukea.

Omais-
yhdistykset tarjoavat jäsenilleen muun muassa omaisneuvontaa, vertaistukiryhmiä ja virkistystoimintaa.

Tampereen Seudun Omaishoitajat,
http://www.treomaishoitajat.com

Pirkanmaan Omaishoitajat ry Pioni,
http://www.pioniry.fi

Omais-
mielenterveystyön tukena Tampere ry,
http://www.omaishoitajat.com

Omaishoitajille virkistyspäiviä kesäkuussa

Omaishoitaja voi saada Tampereen seurakunnilta keskusteluapua, tukea ja neuvontaa. Vertaistukiryhmissä voi jakaa kokemuksiaan muiden omaishoitajien kanssa.

Kesäkuussa omaishoitajille järjestetään virkistyspäiviä Luhtaanrannan leirikeskuksessa. Luvassa on yhdessäoloa, kahvittelua, makkaranpaistoa ja saunomista.

Virkistyspäiviä on kolme:

Keskiviikko 12.6. klo 10–15,
ilmoittautuminen viimeistään 7.6.

Keskiviikko 19.6. klo 10–15,
ilmoittautuminen viimeistään 14.6.

Keskiviikko 26.6. klo 10–15,
ilmoittautuminen viimeistään 20.6.

Ilmoittautumiset omaishoitajatyön ohjaajalle, **Kyllikki Kautolle**, p. 050 343 3118. Kautolta saa myös lisää tietoa seurakuntien tarjoamasta tuesta omaishoitajille. Kysy myös omasta seurakunnastasi omaishoitajille suunnatusta toiminnasta.

Palkkioille yhtenäiset perusteet

Omaishoitajien palkkioille tulisi säätää yhtenäiset myöntämisperusteet koko maassa. Palkkioita korotettaisiin nykyisestä tasosta. Palkkioluokkia olisi kaksi tai kolme.

Muun muassa nämä ehdotukset sisältyvät omaishoidon kehittämistä pohtineen työryhmän väliraporttiin, joka julkaistiin toukokuussa.

Tällä hetkellä kunnilla on erilaisia käytäntöjä ja kriteerejä omaishoidon tuen myöntämisessä.

Työryhmän mukaan sopimusomaishoidosta tulisi säätää oma laki.

Sopimusomaishoitajalla tarkoitetaan omaishoitajaa, joka on tehnyt kunnan kanssa sopimuksen vanhuksen, vammaisen tai sairaan hoidosta.

Suomessa on nyt noin 40 000 sopimusomaishoitajaa. Tulevaisuudessa määrän arvioidaan kasvavan 60 000:een. Omaishoitajat ja Läheiset -Liiton mukaan omaishoitotilanteissa olevia henkilöitä on Suomessa 300 000.

Omaishoito tuottaa kunnille säästöjä. Tänä vuonna heidän tekemänsä hoitotyö säästää kuntien menoja arviolta 1,1 miljardia euroa.

Tekstit: Tia-Maria Lehto
Kuvitus: Minna-Elina Hakomäki

Sosiaalifoorumissa esillä ihmisoikeudet

Tampereen seurakunnat on mukana tälläkin kertaa Tampereen sosiaalifoorumissa ja Mahdollisuuksien torilla.

– Olemme mukana Kuule köyhää -toimikunnan kanssa järjestämässä keskustelutilaisuutta otsikolla *Kumpi oli ensin – köyhyys vai masennus*, kertoo Tampereen seurakuntien yhteiskunnallisen työn johtaja **Ilkka Hjerpe**.

Keskustelussa on mukana Messin toiminnanjohtaja **Anne Kangasniemi** Tampereen seurakuntien perhe- ja nuorisodiakoniasta. Keskustelun juontaa diakoniatyöntekijä, Kuule köyhää -toimikunnan puheenjohtaja **Antti Kulmala**.

Muita keskustelijoita ovat Mielenterveyden keskusliiton valtuuston varapuheenjohtaja **Aila Dündar-Järvinen** ja Kuule köyhää toimi-

kunnan jäsen **Martti Höglund**.

Ilkka Hjerpe on ollut mukana suunnittelemassa tämänvuotista sosiaalifoorumia ja sen teemoja.

– Suuntasimme aiheen nimenomaan mahdollisiin vaihtoehtoihin tulevaisuudenkuviin pessimististen tulevaisuudenkuvien vastapainoksi. Eurokriisi, maailmantalouden romahtaminen ja ympäristöongelmat huo-

lettavat toki ihmisiä, mutta pääteemaksi valittiin ihmis-oikeudet.

Mahdollisuuksien torilla esittäytyvät Tampereen seurakuntien Nekalan monikulttuurinen työelämävalmennuspaja NEMO, Suurella Sydämellä -vapaaehtoistyö, vammaistyö, perhe- ja nuorisodiakonia ja Viinikan Hiljainen polku.

Tampereella sosiaalifoorumi on jo vuodesta 2002 al-

kaen kerännyt yhteen laajan joukon kansalaisia, järjestöjä ja ryhmiä keskustelemaan ja toimimaan paremman maailman puolesta.

Tampereen sosiaalifoorumi Työväenmuseo Wersstaalla pe 7.6. klo 17–20 ja la 8.6. klo 11–18. Mahdollisuuksien tori la 8.6. klo 11–17 Väinö Linnan aukiolla.

Katso koko ohjelma: www.tampereensosiaalifoorumi.fi

Saarnavuoro

Jeesuksen juhlissa ei ole tylsää

Mistä tekstistä saarnaat?

Saarnatekstinä on Luukkaan evankeliumiteksti luku 14; jakeet 16–24. Tekstin otsikkona on Kutsu Jumalan valtakuntaan.

Löysitkö tekstiin uuden näkökulman?

Yritän avata kuulijoille kristillisen elämän rikkautta, sillä vähänkin pidemmällä jänteellä tarkasteltuna se sisältää rikkaan elämän.

Mitä haluat saarnassasi viestiä?

Julkisuudessa Raamatun tekstejä ja sen varsinaista viestiä tulkitaan monella tavalla. Usein me tarkastelemme Raamattua oman mukavuusalueemme sisältä. Tuon mukavuusalueen ulkopuolelta voi kuitenkin löytyä jokaiselle paljon rikkaampi elämä.

Miksi kannattaa tulla kirkkoon kuuntelemaan saarnaasi?

Meillä ihmisillä on paljon ennakoluuloja kristillisestä uskosta. Päivän teksti kertoo hienolla tavalla, miten ajankohtainen Raamattu yhä on. Monet historian viisaat ovat omilla kirjoituksillaan omista aikalaisistaan osoittaneet, minkälaisia ihmisiä kulloinkin on ollut ja minkälaisia arvoja ja tavoitteita heillä on ollut.

Heidän tekstinsä ovat edelleen ajankohtaisia. Ihminen ei ole muuttunut. Vain tekniikka ja sen käyttömuodot ovat kehittyneet. Jeesuksen viesti suurista juhlapidoista kertoo, että jokainen on yhtä rakas ja tärkeä Jumalalle. Tuo juhla, johon meitä kutsutaan, ei todellakaan ole tylsä tapahtuma. Kristuksen kanssa kulkeminen on rikasta ja mielenkiintoista elämää.

Haluan tarjota saarnassani ajatuksia kuulijoiden omaan elämään. Kysyn, miksi he pitävät kiinni omista tekosyistään olla pois juhlista. Se on kysymys, johon he itse saavat vastata itselleen omassa sydämessään.

Mihin kesätapahtumaan aiot mennä tänä kesänä?

Juhannusaattona Ilkossa pidettävä Tuomasmessu on minulle tapahtuma, jota odotan taas paljon. Olen itse siellä myös saarnaajana. Siellä on satoja ihmisiä, siellä lauletaan, nautitaan ehtoollista, kohdataan tuttuja ja tuntemattomia sekä syödään lättyjä ja makkaraa. Se on todella mukava tapa viettää juhannusta.

Hannu Jukola

Seurakuntapastori **Hannu Ruuskanen** saarnaa sunnuntaina 9. kesäkuuta kello 10 Härmälän kirkossa.

Katso pihakirkot, hautausmaaopastukset ja muut kesämenot liitteestä sivuilta 9–12

Katso muut tapahtumat www.tampereen-seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut klo 10

Aitolahden kirkossa

9.6. Mauri Nieminen, kanttori Hanna Kataja

16.6. Juha Vuorio, Miia Moilanen **Juhannuspäivä 22.6.** klo 11

Aitolahden vanha kirkko, Mauri Nieminen, Miia Moilanen

23.6. Pekka Luukkala, Miia Moilanen

30.6. Terttu Haikka, kanttori Maiju Häyrynen

7.7. Juha Vuorio, kanttori Maiju Häyrynen

14.7. klo 10 Aitolahden vanha kirkko, kesäasukkaiden kirkkopyhä, Juha Vuorio, kanttori Maaret Manni-Korpi. Marttojen myyjäiset ja Lähetyspajan myyntipöytä

21.7. Mauri Nieminen, kanttori Katja Viljamaa

28.7. Tuuli Arola-Haverinen, kanttori Henna Ala-Mikkula

4.8. Terttu Haikka, kanttori Anna Arola

11.8. Pekka Luukkala, Miia Moilanen

12.8. klo 18 Aitolahden kirkko, kouluun lähtevien siunaaminen. Terttu Haikka, Miia Moilanen

Muut

Elämän riemu –

Eläkeläisten virkistyspäivä

ke 28.8. klo 9–15 Ilkon kurssikeskuksessa. Hinta 22 € / sis. aamupalan, lounaan ja päiväkahvin. Ilmoita tarvitsetko kyytiä. Tied. ja ilm. **9.8.** mennessä Eija Heikkilä p. 0500 971 579 tai Päivi Mikkola p. 050 308 9401. Järj. Aitolahden ja Teiskon seurakuntien diakoniatyö

HARJUN SEURAKUNTA

Messut

9.6. klo 10 Tesoman kirkko Teuvo Suurnäkki, Martti Lammi, kanttori Tarja Laitinen klo 11 Pispalan kirkko Sofia Lintusalo, Kristiina Hyppölä, kanttori Sanna Vihervirta klo 18 Iltamessu Lielahden kirkko Annina Voutilainen, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Sanna Vihervirta

16.6. klo 10 Tesoman kirkko Ilkon leirin konfirmaatio, Riitta Laankoski, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Elina Peura klo 11 Pispalan kirkko, Päivärippikoulun konfirmaatio, Mirella Lehtola, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Sanna Vihervirta klo 18 Iltamessu Lielahden kirkko, Teuvo Suurnäkki

Vesa Keinonen

Juhannuskokko sytytetään noin kello 18 Ilkon kurssikeskuksen juhannusjuhlassa.

Juhannusjuhlia luonnon helmassa

Keskikesän ja yöttömän yön juhlaa vietetään Tampereen seurakunnissa näytävästi. Ilkon perinteinen juhannusjuhla järjestetään juhannusaattona 21. kesäkuuta jo seitsemännen kerran upeissa maisemissa Pitkäjärven rannalla.

Yhteinen ohjelma alkaa kello 13. Tarjolla on ulkokelejä, uimista sekä saunomista ja vehreässä luonnossa virkistytymistä. Omat eväät saa mielihyvin pakata mukaan, mutta pikkurahalla voi ostaa myös keittolounasta ja kahvia. Muurinpohjalättyjä saa herkutella ilmaiseksi.

Kello 16 nostetaan lippu ja sen jälkeen siirrytään lammen rannalle pihakirkkoon viettämään Tuomasmessua. Ilkon juhannuskokko syttyy noin kello 18.

Messun jälkeen aattoilta jatkuu yhteislaulun ja makkaranpaiston merkeissä. Ilkkoon pääsee Tampereelta bussilla numero 70, joka liikennöi juhannusaattona noin kello 14 saakka. Illalla järjestetään halukkaille kimppakyytejä kotiinpäin. Ilkossa voi myös yöpyä.

Ilkon kurssikeskus sijaitsee Kangasalla, osoitteessa Ilkontie 8–10.

Tiedustelut, p. 040 804 8388 tai 040 804 8388.

Tesomajärven rannassa ja Ahvenisjärvellä juhannusjuhlia vietetään 21. kesäkuuta kello 18–20.

Kesäsoittajat ilahduttavat Finlaysonin kirkossa

Lapsiperheiden kannattaa suunnistaa juhannuksena Lasten katedraaliin Finlaysonin kirkkoon. Juhannusaaton perinteinen kesäkonsertti kello 17.30 on kesäsoittajien huikea taidonnäyte.

Konsertin jälkeen kello 18 on vuorossa lipunnosto. Juhannuspäivänä 22. kesäkuuta katedraalin nuoret kesäsoittajat ilahduttavat kävijöitä kesäisillä konsertti-tuokioilla tasatunnein kello 12–17.

Juhannuspäivää juhlistetaan jumalanpalveluksissa eri puolilla Tampereä. Jumalanpalvelus järjestetään kello 10 muun muassa Messukylän vanhassa kirkossa ja Gaddin kappelilla, Nokiantie 22.

Aitolahden vanhassa kirkossa jumalanpalvelusta vietetään kello 11. Nekalan siirtolapuutarhan pihakirkko alkaa kello 18.

Kaikki jumalanpalvelukset osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi Katso lisätietoja kesäliitteestä s. 9–12

Juhannuspäivän jumalanpalvelus 22.6.

klo 10 Gaddin kappeli, Nokiantie 22
Martti Lammi, Teuvo Suurnäkki, kanttori Tarja Laitinen
Linja-autokuljetus:
1. auto: 9.15 Tahmelan kaupan edusta, 9.25 Peurankallion palvelutalo, 9.30 Pispalan tori, 9.35 Pispalan palvelukeskus, 9.45 Raholan vanhustentalot, Gaddin kappeli
2. auto: 9.15 Talentti (Halkoniemenk. 1), 9.20 Lielahden Teboil, Lamminpään Siwa, 9.30 Rauhanportti – Myllypuronk. – Haukiluomant. – Tuohikorventie, 9.45 Kalkun srktalo, 9.50 Tesoman Länsiportin pysäkki, Gaddin kappeli
Paluu jumalanpalveluksen ja

kirkkokahvien jälkeen samaa reittiä.
23.6. klo 10 Tesoman kirkko kesäteologi Henrik Pääkkönen, Teuvo Suurnäkki, kanttori Elina Peura
klo 11 Pispalan kirkko kesäteologi Annina Voutilainen, Markku Komulainen, kanttori Janne Salmenkangas
klo 18 Iltamessu Lielahden kirkko kesäteologi Sofia Lintusalo, Martti Lammi, kanttori Elina Peura
30.6. klo 10 Tesoman kirkko Veli-Pekka Järvinen, Teuvo Suurnäkki, kanttori Tarja Laitinen
Vanhustyönohjaaja Marja Kylä-Laason eläkkeellelätöjuhla
klo 11 Pispalan kirkko Fillaririparin konfirmaatio

Martti Lammi, Kristiina Hyppölä, kanttori Janne Salmenkangas
klo 14 Aleksanterin kirkko Päiväkummun leirin konfirmaatio Mirella Lehtola, kanttori Tarja Laitinen
klo 18 Iltamessu Lielahden kirkko Mirella Lehtola, kanttori Janne Salmenkangas
7.7. klo 10 Tesoman kirkko Ilkon leirin konfirmaatio Ilmari Karjalainen, Rainer Bakström, kanttori Tarja Laitinen
klo 10 Tuomiokirkko Isosaaren leirin konfirmaatio Markku Komulainen, Tarvo Laakso, kanttori Sanna Vihervirta
klo 11 Pispalan kirkko Teuvo Suurnäkki, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Henri Hersta
klo 18 Iltamessu Lielahden kirkko

Hautausmaakierrokset kuuluvat kesään

Tampereen hautausmai-ta pääsee kesän ajan kiertämään oppaiden kanssa. Hautausmaakierroksia järjestään Kalevankankaan, Lamminpään, Vatialan ja Messukylän hautausmailla sekä Pyynikin kirkkopuistossa.

Hautaustoimen päällikkö **Jyrki Lehtosen** mukaan kierrokset säilyttävät suosionsa vuodesta toiseen.

– Osallistujia on joka kesä keskimäärin tuhat eikä

viime vuoden sateinen keli-kään juuri vähentänyt kävijöitä.

Hautausmaakierroksille löytävät tiensä todella monenlaiset ihmiset.

– Suosituimpia kohteita ovat historialliset muistomerkit ja kohteet, joihin liittyy tarina, kertoo hautausmaakierroksia opastava matkailuopas **Kaarina Paakkanen**.

– Kalevankankaalla kiin-

nostavat punaisten ja valkoisten muistomerkit ja merkkihenkilöiden hautapaikat, kuten **Juice Leski-sen, Veikko Sinisalon** ja **Lauri Viidan** haudat.

Paakkasen oma lempikohde on Kalevankankaalla sijaitseva ylikonemestari **Prikanderin** hautakivi.

Prikander oli mukana sil-lä Näsijärven kohtalokkaalla laivamatkalla, jolla höyrylai-va Kuru kaatui syysmyrskys-

sä 1929 ja vei mukanaan 138 henkeä aaltoihin. Haaksirikko on Suomen sisävesiliikenteen suurin.

– Onnettomuus tapahtui juuri kaupungin 150-vuotis-juhlan kynnyksellä. Suuren surun tähden juhlallisuudet peruttiin ja juhlaan varatut rahat käytettiin onnettomuudessa omaisiaan men-täneiden perheiden tueksi.

Paakkanen on järjestänyt hautausmaakierroksia neljä

vuotta eikä ole vielä kylläs-tynyt, päinvastoin.

– Minut yllättää kerta kerran jälkeen hautausmaan luoma tunnelma – hiljainen rauha, jonka rikkoo lintujen liverrys kuin toivon sanoma.

Lue lisää kierroksista kesälii-teestä sivuilta 9–12.

Hautausmaakierrokset säilyttävät suosionsa vuodesta toiseen.

Hannu Luhta

Tarvo Laakso, kanttori Tarja Laitinen
14.7. klo 10 Tesoman kirkko
Rajalan leirin konfirmaatio
Kristiina Hyppölä, Martti Lammi, kanttori Janne Salmenkangas
klo 11 Pispalan kirkko
Pättiniemen leirin konfirmaatio
Timo Pöyhönen, Markku Komulainen, kanttori Tarja Laitinen
klo 18 Itämessu Lielahden kirkko
Anniina Voutilainen, Rainer Backström, kanttori Maaret Manni-Korpi
21.7. klo 10 Tesoman kirkko
Teuvo Suurnäkki, Riitta Laankoski, kanttori Elina Peura
klo 11 Pispalan kirkko
Martti Lammi, kanttori Sanna Vihervirta
klo 18 Itämessu Lielahden kirkko
Sofia Lintusalo, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Elina Peura
28.7. klo 10 Tesoman kirkko
Tarvo Laakso, Teuvo Suurnäkki, kanttori Janne Salmenkangas
klo 11 Pispalan kirkko
Henrik Pääkkönen, Rainer Backström, kanttori Elina Peura
klo 18 Itämessu Lielahden kirkko
Henrik Pääkkönen, Riitta Laankoski, kanttori Janne Salmenkangas
4.8. klo 10 Tesoman kirkko
Rajalan leirin konfirmaatio
Jukka-Pekka Ruusukallio, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Elina Peura
klo 11 Pispalan kirkko
Markku Komulainen, kanttori Janne Salmenkangas
klo 14 Tuomiokirkko
Isosaaren leirin konfirmaatio
Tarvo Laakso, Riitta Laankoski, kanttori Janne Salmenkangas
klo 18 Itämessu Lielahden kirkko
Rainer Backström, kanttori Elina Peura
11.8. klo 10 Tesoman kirkko
Tarvo Laakso, Riitta Laankoski, kanttori Anne Nietosvaara
klo 11 Pispalan kirkko
Markku Komulainen, kanttori Janne Salmenkangas

Kouluun menevien siunaaminen klo 18
11.8. Lielahden kirkko
Tarvo Laakso, Janne Salmenkangas
12.8. Pispalan kirkko
Pasi Hakkarainen, Janne Salmenkangas
12.8. Tesoman kirkko
Jukka-Pekka Ruusukallio, Anna Arola

Muut
Lähetyksen kesäkerho
12.6. ja 17.7. klo 18
Lentävänniemen srk-koti Talentti

Juhannusaaton illanvietto kaikenikäisille **21.6.**
klo 18–20 Tesomajärven rannassa, Tesoman puolella
Ohjelmassa makkaranpaistoa (0,50 €), mehua, yhteislaulua, musiikkia ja hartaus.

Kesäraamattupiiri
24.6., 8.7., 5.8. klo 14

Lentävänniemen srk-koti
Talentti

Anna- ja Arvo -suvikahvila
Voionmaankatu 44 A, kerhohuoneessa tiistaisin
25.6.–30.7. klo 13–14.30

Tapulinmäen kotakahvit
keskiviikkoisin **3.–31.7.**
klo 12–14 Lielahden kirkko
jutustelua elävän tulen äärellä

Kirkontuvat lomalla
7.6.–1.9.

Diakoniatyöntekijä tavattavissa ma-to
klo 10–12, p. 050 466 0699, vastaanotot ovat suljettuna

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut klo 11
Hervannan kirkossa
9.6. Hannu Vuorinen, Kaija Karvala, Martti Syrjäniemi
15.6. klo 13
kaupunkirippikoulun konfirmaatio
Hervannan kirkko
Kaija Karvala, Martti Syrjäniemi
16.6. Kaija Karvala, Soile Rantavuori-Kähärä, Martti Syrjäniemi
Juhannuspäivä 22.6.
sanajumalanpalvelus, Hannu Vuorinen, Riikka Heikkinen
23.6. Soile Rantavuori-Kähärä, Kaija Karvala, Riikka Heikkinen
29.6. klo 13 messu ja Ilkon rippikoululeirin konfirmaatio
Maarit Kuusisto, Riikka Heikkinen
30.6. Ilmo Käki, Juhani Räsänen, Riikka Heikkinen
6.7. klo 13 Torpan rippikoululeirin konfirmaatio
Juhani Räsänen, Riikka Heikkinen
7.7. Juhani Räsänen, Kaija Karvala, Riikka Heikkinen
14.7. Hannu Vuorinen, Ilmo Käki, Martti Syrjäniemi
21.7. Soile Rantavuori-Kähärä, Juhani Räsänen, Martti Syrjäniemi
28.7. Juhani Räsänen, Maarit Kuusisto, Martti Syrjäniemi
4.8. Hannu Vuorinen, Soile Rantavuori-Kähärä, Riikka Heikkinen
11.8. Ilmo Käki, Kaija Karvala, Riikka Heikkinen

Muut
Kesäkirkkomatka Vesilahdelle **6.6.** klo 11–16.
Lähtö Hervannan kirkolta klo 11, jumalanpalvelus Vesilahden kirkossa klo 12, lounas Mobiliassa. Retken hinta 28 €, sis. lounaan sekä matkat. Ilm. Pirkko Partanen p. 050 406 7170

Lähetys- ja raamattuluento
klo 9.30–10.30 Hervannan kirkko
9.6. "Me saarnaamme ristiin-naulittua Kristusta" kappalainen Soile Rantavuori-Kähärä.
11.8. Etiopiassa lähettien esi-miehenä ja tiedottajana, nimikko-lähetit Vesa ja Sari Lehtelä.
Kuuntele Radio Dei, Tampere 97,2 MHz kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Juhannusjuhla 21.6.
klo 18–20 Ahvenisjärven rannassa (Hervannan kirkonta takana)
Juhlassa muusikot Juuso ja Joonatan Laakso, kanttori Riikka Heikkinen, pastorit Soile Rantavuori-Kähärä sekä Maarit Kuusisto. Mukana Martat ja muut hyvät yhteistyökumppanit

Koko perheen metsäretki Kirskaanniemeen **26.6.**
Hervannan kirkolta sekä Vuoreksen srk-kodilta lähdetään matkaan klo 17. Mukaan: omat eväät, pientä purtavaa ja juotavaa, hyvät jalkineet ja mukava retkimieli. Perillä laavuja, nuotiopaikkoja, upeat maisemat, musiikkia ja hartaushetki

Kesäteatterimatka Raumalle **3.7.** klo 9–19
"Tankki täyteen". Lähtö: Hervannan kirkko klo 9, Keskus-torin Vanha kirkko klo 9.30. Lounas ravintola Etapissa. Paluu n. klo 19. Retken hinta 60 €. Ilm. Pirkko Partanen p. 050 406 7170

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Härmälän kirkossa
9.6. Hannu Ruuskanen, kanttori Anssi Pyykkönen
16.6. Riparilaulajais-konfirmaa-tiomessu, Satu Saarela-Majanen, Mirja Rautkoski, kanttori Anssi Pyykkönen
Juhannuspäivä 22.6.
sanajumalanpalvelus, Hannu Ruuskanen, kanttori Anssi Pyykkönen.
23.6. konfirmaatiomessu, Päivi Repo, Antero Eskolin, kanttori Anssi Pyykkönen
30.6. Hannu Ruuskanen, kanttori Maaret Manni-Korpi
7.7. Antero Eskolin, kanttori Markku Ylipää
14.7. Antero Eskolin, kanttori Markku Ylipää
21.7. Mirja Rautkoski, kanttori Markku Ylipää
28.7. Puutarhagemssu Härmälän kirkon pihamaalla. Sadesäällä sisätiloissa. Satu Saarela-Majanen, musiikki: kanttori Maaret Manni-Korpi sekä VPK:n Puhallinorkesteri Matti Prepulan johdolla. Martat kahvittaa
4.8. Antero Eskolin
11.8. konfirmaatiomessu klo 10 Härmälän kirkko
Hannu Ruuskanen, Satu Saarela-Majanen

Muut
Lyhtyjen ilta **2.8.** klo 18
Härmälän kirkko
Illan hämartyessä lyhtyjen loisteessa laulamme Markku Ylipään johdolla kesäisiä yhteis-lauluja ja nautimme tarjoiluista Härmälän kirkon puutarhassa. Hartaus, teologian opiskelija Pia Lehtinen. Voit ottaa mukaasi oman viltin ja lyhdyn. N. klo 19.30 riparilaulajais-

iltaehtoollinen kirkossa, GospelGrove, Satu Saarela-Majanen. Sateen sattuessa tilaisuus sisätiloissa.

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut klo 10
Kalevan kirkossa
9.6. Veli-Pekka Ottman, Jukka Kuusisto, musiikki Kari Nousiainen sekä Naiskuoro Pihlaja joht. Marjasisko Varha ja sekakuoro Colegium Technicum joht. Tatiana Svajkova-Kanisakova
Tampereen Sävelestä
16.6. konfirmaatiomessu, Päiväkummun leiri, Sanna Erkan-aho, Jukka Kuusisto, musiikki Kari Nousiainen sekä Sari Jokiniitty, laulu
klo 14 konfirmaatiomessu, Kaupunkirippikoulu, Jyrki Pikka-rainen, liturgi Elina Rautavirta, musiikki Kari Nousiainen sekä Ulla-Riikka Kuisma, sello
Juhannuspäivä 22.6. Kati Eloranta, Veli-Pekka Ottman, musiikki Kari Nousiainen sekä Outi Laurila, kantele
23.6. sanajumalanpalvelus, Salla Häkkinen, musiikki Kari Nousiainen
30.6. Veli-Pekka Ottman, Salla Häkkinen, musiikki Kari Nousiainen sekä John Cozens, viulu
7.7. Minna Rahko, Kati Eloranta, musiikki Eliina Lepistö
14.7. Kati Eloranta, Minna Rahko, musiikki Eliina Lepistö
21.7. Elina Rautavirta, Jukka Kuusisto, musiikki Eliina Lepistö
28.7. konfirmaatiomessu, Ilkon 1. leiri, Minna Rahko, Sanna Erkanaho, musiikki Eliina Lepistö
4.8. Lähetyspyhä, Sari ja Vesa Lehtelän siunaaminen lähetystyöhön
Vesa Lehtelä, Sanna Erkanaho, musiikki Eliina Lepistö ja Kari Nousiainen. Kirkkokahvit. Srk-salissa lähetystilaisuus, jossa tutustumme Lehtelöihin ja heidän työhönsä
11.8. konfirmaatiomessu, Ilkon 2. leiri, Jukka Kuusisto, Elina Rautavirta, musiikki Eliina Lepistö ja Kari Nousiainen

Lapinniemen kappelissa ei ole jumalanpalveluksia kesä-elokuussa

Muut
Kesäinen saunailta
Luhtaanrannan leirikeskuksessa, Luhtaanrannantie 62
joka toinen torstai **6.6–29.8.**
klo 18–21

Kesäkerho eläkeläisille keskiviikkoisin **3.–24.7.**
klo 13–14.30 Kalevan kirkon sali 1. Mukavaa yhdessäoloa ja ohjelmaa. Päiväkahvit 1 €. Mukana seurakunnan vapaa-ehtoisia.

Ihana kesäpäivä Litukan siirtolapuutarhalla **6.8.**
klo 13

Unkari-piiri kutsuu kaikkia viettämään kesäpäivää Litukan siirtolapuutarhan vanhalle puolelle, Vadelmatie 52.
Emäntänä Helka Korpela ja laulattajana Jyrki Pikkarainen.
Oman retkituoli tarvittaessa mukaan

Kouluun lähtevien siunaus-kirkko **12.8.** klo 18
Kalevan kirkko
mukana mm. pastori Elina Rauta-virta ja kanttori Eliina Lepistö

Perheretki Korkeasaareen lauantaina **31.8.**
Tied. 040 557 0370,
Päiväkummun leiri, Sanna Erkan-aho, Jukka Kuusisto, musiikki Kari Nousiainen sekä Sari Jokiniitty, laulu
Ilm. ajalla **12.8.–23.8.** srk-toimistoon p. 040 804 8153 (ma-pe klo 9-15).

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut
9.6. klo 10 Messukylän kirkko
Pirjo Tuiskunen, liturgia Jarkko Vikman, kanttori Heikki Hinssa
klo 13 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Juha Klaavu, kanttori Katja Viljamaa, Linnainmaan alueneuvosto
16.6. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Mervi Ulmanen, kanttori Katja Viljamaa
klo 13 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Tuula Haavisto, kanttori Hanna Kataja.
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Janne Häkkinen, kanttori Hanna Kataja.
Juhannuspäivä 22.6.
sanajumalanpalvelus klo 10
Messukylän vanha kirkko
Jari Nurmi, kanttori Petri Karaksela
23.6. klo 10 Messukylän kirkko
Jarkko Vikman, liturgia Juha Klaavu, kanttori Katja Viljamaa
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Jari Nurmi, kanttori Petri Karaksela. Lindhomin nimikkolähettiperhe
30.6. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Jarkko Vikman, kanttori Petri Karaksela
klo 13 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Heidi Peltola, kanttori Katja Viljamaa
klo 18 kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Pirjo Tuiskunen, kanttori Katja Viljamaa, perhetyö.
7.7. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Petri Karaksela, liturgia Kaisa Yrjölä, kanttori Petri Karaksela
klo 12 sanajumalanpalvelus, Niihaman ryhmäpuutarha, Luhtaankartanontie 39
Jarkko Vikman, kanttori Katja Viljamaa. Kirkkokahvit
klo 18 Kivikirkon Messu

Messukylän vanha kirkko
Anne-Maarit Rantanen, kanttori Katja Viljamaa, Messukylän-Takahuhdin alueneuvosto
14.7. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Liisa Lindell, kanttori Heikki Hinssa
klo 13 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Janne Häkkinen, kanttori Heikki Hinssa
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Tuula Haavisto, kanttori Katja Viljamaa
21.7. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Terttu Haikka, kanttori Heikki Hinssa
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Juha Klaavu, kanttori Hanna Kataja
28.7. klo 10 Messukylän kirkko
Anne-Maarit Rantanen, liturgia Tuula Haavisto, kanttori Hanna Kataja
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Tuula Haavisto, kanttori Heikki Hinssa, diakoniatyö
4.8. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Jarkko Vikman, kanttori Heikki Hinssa
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Eero Nieminen, liturgia Juha Klaavu, kanttori Hanna Kataja. Esikoislestadiolaiset
11.8. klo 10 konfirmaatiomessu
Messukylän kirkko
Juha Klaavu, kanttori Heikki Hinssa
klo 18 Kivikirkon Messu
Messukylän vanha kirkko
Heidi Peltola, kanttori Petri Karaksela

Kouluun lähtevien siunaus **11.8.** klo 17
Messukylän kirkko
Tuula Haavisto, kanttori Heikki Hinssa
klo 18.30 Messukylän kirkko
Pastori Tuula Haavisto, kanttori Heikki Hinssa

Muut
Miesten saunailta **13.6.**
klo 17–21 Luhtaanrannan leirikeskus
Luhtaanpalloa, sauna, pientä talkoota, alustus aiheesta noin klo 19. Rukousta, yhteyttä nyyttäriperiaatteella yhteiseen pöytään: toisella sana, toisella leipä, jollakin laulu, jollakin muuta evästä. Seuraavat saunaillat **27.6., 11.7., 25.7., 8.8. ja 22.8.**

Luhtaanrannan nuotioilta kaiken ikäisille **27.6.** klo 17
Luhtaanrannan leirikeskus
Nuotioilta muistojen merkeissä 1950-luvulta alkaen, makkaran-paistoa, sauna lämpiää, nuotiomestarina Jari Nurmi.

Herättäjän seurat **10.7.**
klo 19 Messukylän vanha kirkko
Tuula Haavisto, Sakari Suutala

Keskustorilla jyrähtää

Hannu Juhola

Sadat moottoripyörät valtaavat Keskustorin sunnuntaina 9. kesäkuuta, kun Tampereen seurakunnat ja moottoripyöräkerho Sons Of Abraham MCC järjestävät Motoristimesun teemalla Biker’s Church – for God’s sake! Tapahtuma alkaa moottoripyöräkulkueella, joka lähtee Tampere-talolta kohti Keskustoria kello 12. 45.

Raskasta rockia soittava No Man’s Band esiintyy Kes-

kustorilla kello 13 ja Biker’s Church alkaa kello 14. Messun liturgina on pastori **Jussi Laine** ja saarnasta vastaa Sons Of Abraham MCC:n presidentti **Ari Santaharju**.

Messubändinä on Wonderful Land -yhtye, joka tuo kesäisen tuulahduksen 1950-luvun tanssilavoilta. Messussa kerätään kolehti varattomien ruoka-avun hyväksi. Messun jälkeen kello 15 Keskustorilla esiintyy vielä Wonderful Land.

Äijämeininkiä Luhtaanrannassa

Miehet hoi! Sauna on lämmin ja seura mukavaa Luhtaanrannan saunailloissa. Saunaa lämmittelevät Aitolahden Aitomiehet ja Messukylän seurakunnan miehet.

Kristillinen miestenpiiri Aitomiehet kokoontuu seuraavan kerran Luhtaanrannassa tiistaina 18. kesäkuuta.

Illanvietto alkaa kello 18.30 saunalla ja nuotiolla, ja päättyy Raama-

tun tutkiskelun jälkeen kello 21.30.

Koko kesän ohjelma löytyy osoitteesta <http://aitomiehet.net>.

Vuonna 1994 kolmen miehen voimin aloittaneesta Raamattupiiristä on vuosien saatossa kehittynyt aktiivisesti toimiva ryhmä, jonka toiminnassa on mukana viitisenkymmentä miestä Tampereen eri kristillisistä seurakunnista, pääosa

kuitenkin Aitolahdelta.

Messukylän miesten saunailloissa pelataan luhtaanpalloa, saunotaan, tehdään pieniä talkoohommia ja nautitaan evästä nyyttäriperiaatteella. Alustus pidetään kello 19.

Ensimmäinen saunailta on 13.6. kello 17–21 ja seuraavat 27.6., 11.7., 25.7., 8.8. ja 22.8.

Ikäihmisten virkistysleiri ”Elämälle kiitos, sain siltä paljon”, Ilkossa **26.–29.8.** Tied. ja ilm. Messukylän srk:n diakoniatyöntekijöille. Hinta 80 € / 100 €. Leiriä luotsaa Sisko-Helena Miettinen p. 040 804 8672 ja Ritva Fabrin p. 050 586 5183

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut klo 10

Aleksanterin kirkossa
9.6. Såde Siira, Ari Rantavaara, kanttorit: Riikka Viljakainen, Sanna Toivola
16.6. Sami Uusi-Rauva, Ari Rantavaara, kanttori Sanna Toivola
Juhannuspäivä 22.6. Såde Siira, Sanna Toivola
23.6. Vesa Tuominen, Såde Siira, kanttori Sanna Toivola
30.6. Seppo Nikkanen, Såde Siira
7.7. konfirmaatiomessu, Sami Uusi-Rauva, Sanna Toivola
14.7. Jaakko Kenttä, Såde Siira
21.7. Olavi Salminen, Såde Siira, kanttori Sanna Toivola
28.7. Ari Rantavaara, Sami Uusi-Rauva, kanttori Sanna Toivola
4.8. Sami Uusi-Rauva, Ari Rantavaara, kanttori Sanna Toivola
11.8. konfirmaatiomessu, Jari Pulkkinen

Muut

Raamattupiiri klo 14.30 Aleksanterin kirkon kryptassa
6.6. Hepr. 1. Johdanto Hprealaiskirjeeseen. Enkeleitä suurempi Jeesus. Ari Rantavaara
13.6. Hepr. 2, Jeesus meidän veljemme, Såde Siira
20.6. Hepr. 3, Moosesta suurempi Jeesus, Sami Uusi-Rauva
11.7. Hepr. 6, Pyrkikää täydellisyyteen, Såde Siira
27.6. Hepr. 4, Älä jää taipaleelle – Jumala lupaa lepopaikan ja levon, Såde Siira
4.7. Hepr. 5, Aaronin ja Kristuksen pappeus, Sami Uusi-Rauva
25.7. Hepr. 8,Parempi pappeus ja parempi liitto, Sami Uusi-Rauva
1.8. Hepr. 9, Parempi pyhäkkö ja parempi uhri, Ari Rantavaara
8.8. Hepr. 10, Älä lyö laimin seurakuntasi, Sami Uusi-Rauva
18.7. Hepr. 7, Melkisedekiä suurempi pappi: Jeesus, Såde Siira

Ehtoollishartaus klo 17

Aleksanterin kirkko
6.6. Ari Rantavaara
13.6. Asko Peltonen
20.6. Sami Uusi-Rauva
27.6. Mari Korhonen-Hieta
4.7. Såde Siira
11.7. Amélie Liehrmann
1.8. Ari Rantavaara
18.7. Såde Siira
25.7. Olli Hallikainen
8.8. Antero Niemi

Rukouksen ja ylistyksen ilta 12.6.–14.8. keskiviikkoisin klo 18.30

Pyynikin kirkontupa

Kesätuokiot klo 12.30

Aleksanterin kirkon kryptassa
12.6. Olli Hallikainen
19.6. Asko Peltonen
26.6. Mari Korhonen-Hieta
3.7. Mari Korhonen-Hieta, lounasmusiikkia klo 12
10.7. Minna Sormunen
17.7. Såde Siira
24.7. Ari Rantavaara
31.7. Olli Hallikainen
7.8. Antero Niemi, lounasmusiikkia klo 12
14.8. Sami Uusi-Rauva

Pyynikin kirkontupa, Mustanlahdenkatu 21 A klo 10 kahvit, klo 11 ohjelma, aamunsana, klo 12.30 lounas
11.6. klo 10 lähdetään aamukahville Amurin Helmeen, sään salliessa Muistellaan vanhoja leikkejä ja loruja
12.6. runohetki, Lahja Viljanen
14.6. löytyisikö sinulta muistoa tai tuohiesinettä, tuo tullessasi! HUOMIO! Jos **7.6.** Viikinsaaren retki ei toteutunut lähdemme tänään retkelle ja tupa kiinni
17.6. Maija-Stina laulattaa kesäisiä lauluja
18.6. klo 11 käydään ihailemassa kesämaisemia Näsinkalliolta
19.6. klo 11 kevätkauden päättäjäiset, keittoa ja kakkua Kirkontuvan ovet avautuvat jälleen maanantaina 26.8.

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10

Teiskon kirkossa
9.6. Hannele Juutinen, Tuuli Muraja
16.6. konfirmaatiomessu, Tero Matilainen, Hannele Juutinen, Hanna Kelokaski, Tuuli Muraja
Juhannuspäivä 22.6. Hannele Juutinen, kanttori Saija Siuko
23.6. iltakirkko klo 18 Teiskon hautausmaan rannassa, Tero Matilainen, kanttori Saija Siuko
30.6. klo 11 Teiskon kirkko, Johanna Porkola, kanttori Saija Siuko
7.7. kesäasukkaiden kirkkopyhä Hannele Juutinen, kanttori Saija Siuko. Messun jälkeen opastettu hautausmaan kiertokävely, seurakuntapuutarhuri Matti Jokinen. Kirkkokahvit ja myyjäiset järj. Keski-Teiskon seurakuntapiiri
14.7. Johanna Porkola, kanttori Saija Siuko
21.7. iltakirkko klo 18 Teiskon hautausmaan rannassa, Hannele Juutinen, Tuuli Muraja. Äijäiltapala nuotiolla, makkaraa ja vaahtokarkkeja sekä noki-pannukahvit oman seurakunnan nimikkolähettien työn tukemiseksi
28.7. Tero Matilainen, Tuuli Muraja
4.8. Tero Matilainen, Tuuli Muraja
11.8. Hannele Juutinen, Tuuli Muraja
12.8. **ekaluokkalaisten koulutielle siunaaminen/**

iltakirkko klo 18 Teiskon kirkko Hannele Juutinen, Tuuli Muraja, jäätelötarjoilu

Muut

Kahvi- ja lauluhetki 18.6., 9.7. ja 13.8. klo 13–15 Kotilinnan sisäpihalla, Ullakonvainio 5. Lisät. Tuula-Mari Niemi p. 050 501 2970

Diakonian kesäkahvit

19.6., 14.8. klo 12.30–13.30 Kämmeniemen kerhohuone diakoniatöimistöllä. Lisät. Pirjo Torikka p. 050 563 3724

Kesälaulujen ilta 25.6.

klo 18 Sirkka ja Eero Niemisellä, Urponmaantie 55. Säestäjänä Saija Siuko. Järj. Etelä-Teiskon seurakuntapiiri

Naisten matka-

kumppanuusilta 26.6. klo 18 Kämmeniemen kerhohuone puoleisessa päädyssä. Sis. lenkki, sauna, iltapala ja illan sana. Tied. Pirjo Torikka p. 050 563 3724

Jutilan huutokauppa-

myyjäiset 12.7. klo 18 Salminiementie 24. Myytävänä kotileivonnaisia ja käsitöitä. Kirpputori, kahvitarjoilu sekä arpajaiset. Järj. Jutilan seurakuntapiiri

28.8.

klo 9–15 Elämän rikkaus -teemalla
Eläkeläisten virkistyspäivä Ilkon Kurssikeskuksessa yhdessä Aitolahden srk:n kanssa. Päivän hinta 22 €. Ilm. ja lisät. **9.8.** mennessä. Pirjo Torikka p. 050 563 3724 tai Tuula-Mari Niemi p. 050 501 2970. Kuljetus tarvitseville

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut klo 10

Tuomiokirkossa
9.6. Asko Peltonen, Amélie Liehrmann, kanttori Tuomas Laatu, Tallinnan poikakuoro
16.6. konfirmaatiomessu, Antero Niemi, Marita Hakala, kanttori Tuomas Laatu
Juhannuspäivä 22.6. Mari Korhonen-Hieta, kanttori Tuomas Laatu
23.6. Asko Peltonen, kanttori Tuomas Laatu
30.6. Mari Korhonen-Hieta, Asko Peltonen, urkuri Henri Hersta
7.7. Isosaaren leirin konfirmaatio, Markku Komulainen, Tarvo Laakso, kanttori Sanna Vihervirta
14.7. Asko Peltonen, urkuri Henri Hersta
21.7. Mari Korhonen-Hieta, kanttori Anna Arola
27.7. konfirmaatiomessu, Merja Halivaara
28.7. konfirmaatiomessu, Amélie Liehrmann, Olli Hallikainen, urkuri Henri Hersta
4.8. Gideonien kansainvälinen

juhlamessu, Olli Hallikainen
11.8. Katulähtetyksen kesäpäivät, Olli Hallikainen, Ilmari Karjalainen, urkuri Henri Hersta

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut klo 10

Viinikan kirkossa
9.6. Tiekirkon ja Hiljaisen polun avajaiset, luomakunnan messu Jussi Mäkinen, Jorma Satama, kanttori Veikko Myllyluoma
Juhannuspäivä 22.6. Ismo Kunnas, Jorma Satama, kanttori Anne Nietosvaara
23.6. Jussi Mäkinen, Ismo Kunnas, kanttori Anne Nietosvaara
30.6. Jorma Satama, Ismo Kunnas, kanttori Markku Haavisto
7.7. Ismo Kunnas, Jorma Satama, kanttori Markku Haavisto
21.7. Ismo Kunnas, Jorma Satama, kanttori Markku Haavisto
28.7. Jorma Satama, Maarit Kuusisto, kanttori Markku Haavisto
4.8. Jussi Mäkinen, liturgia Jorma Satama, kanttori Veikko Myllyluoma
11.8. Daniel Hukari, Jussi Mäkinen, kanttori Veikko Myllyluoma
Kouluun lähtevien siunaus
11.8. klo 18 Viinikan kirkko Daniel Hukari

Muut

Kesäkerho 4.6. klo 10 – **28.6.** klo 13 Hallilan srk-koti, Männikönkatu 2
Yli 7-vuotiaille tytöille ja pojille
4.-28.6. arkinis klo 10–13. Ennakkoilmoittautumisia ei tarvita ja kerho on maksuton. Juhannusaattona ei ole kerhoa. Omat eväät mukaan. Tied. nuorisotsto p. 03 219 0377

Hanna-työn rukouspiiri 6.6. klo 18 Nekalan srk-talo

Hiljainen polku ja taidenäyttely. Hiljaisen polun ohjattu tutustumiskävely **9.6.** klo 11.45 Viinikan kirkon pääovilta. Tampereen normaalikoulun yläkoulun ja lukion kuvataide-ryhmien taidenäyttely Viinikan kirkon alakerrassa. Avoinna tilaisuuksien aikana ja Tiekirkon aukioloaikoina **10.6.–11.8.** ma–pe kello 11–18. Katso lisää s. 4

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea

served. Sunday School for kids, Bible reflection

9.6. Rev. Ville Aalo
16.6. Rev. Ilkka Hjerppe
23.6. Rev. Teuvo Suurnäkki
30.6. Reader Emmanuel Eneh
7.7. Reader Emmanuel Eneh
14.7. Reader Emmanuel Eneh
21.7. Rev. Teuvo Suurnäkki
28.7. Reader Emmanuel Eneh
4.8. Rev. Ville Aalo
11.8. Rev. Ilkka Hjerppe

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Tammerfors svenska församling firar tillsvidare gudstjänst/högmässä varje söndag kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Kisakentänkatu 18. Du är också alltid välkommen att ringa kansliet tel. 040 804 8150.

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkinis ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Klo 16–18 on myös pappi tavattavissa, klo 17 rukoushetki. Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Junnukappeli eli avoimet ovet kouluikäisille keskiviikkoisin klo 14–16 Aleksanterin kirkossa

LASTEN KATEDRAALI

Finlaysonin kirkko, Puuvillatehtaankatu 2
Avoinna päivittäin klo 10–18 elokuun loppuun saakka.
Kirkkovartti joka sunnuntai klo 15.

Katso lisää katedraalin tapahtumia kesäliitteestä s. 9–12

LÄHDEKAPPELI

Heinäkuu kokonaan suljettu.
Ma–to 5.6.–14.8. klo 9–14.

LÄHETYSKAUPPA TASKU

Tasku on kiinni muuton vuoksi koulujen kesäloman ajan. Uudet tilat valmistuvat Seurakuntien talon pääsisääkäynnin yhteyteen elokuussa.

MATERIAALIPALVELU

Kaikille avoin kirjasto. Laaja valikoima uskonnollista kirjallisuutta, musiikkia ja elokuvia. Osoite: Yliopistonkatu 56, käynti Åkerlundinkadun puolelta. Tampere-taloa vastapäätä. puh. 040 804 8281. Kesäaikana (1.6.–31.8.) avoinna ma–pe klo 9.30–15.

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus – Lähimmäisavunvälitys vanhuksille p. 03 219 0711 ma–to klo 8.30–10.30. – Kyläpaikka kaikenikäisille maanantaisin klo 10–13, Äiti Teresan peittotalkoot. – Toimisto p. 03 219 0455 ma klo 9–17, ti–to klo 9–14. Otavalankatu 12 A, **Viel on virtaa- ja tietsikka- t-paitojen myynti** (ä 20 €) toimisto 2.krs juhannukseen asti. Tuotto nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi.

www.mummonkammari.fi
Kesätauko juhannuksesta heinäkuun loppuun.

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 389 1841. Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma–to klo 7.30–12, pe klo 7.30–11.
Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143
Keitto tai puuro 1 € ma–to klo 10–12 ja pe 9.30–11.
Lauantain aukiolo ja sunnuntain Pullakirkko kesätauolla. Lauantain aukiolot jatkuvat lokakuussa
5.10. alkaen ja Pullakirkot **6.10.** alkaen.
Musta Lammass avoinna koko kesän.
Yhteisretki päivätoimintakeskus Huoltsun kanssa tiedekeskus Heurekaan ja Helsingin Vartiosaareen
17.–19.6. Valtakunnalliset Katulähtetyksen kesäpäivät Tampereella 9.–11.8. Kalevan kirkolla. Ohjelma ja ilmoittautuminen: www.katulahetyслиitto.org
Keskiviikkoklubi keskiviikkoisin klo 13.00–14.45 Hengellinen avoin keskusteluryhmä päihteistä eroon pyrkiville naisille ja miehille.

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyo Kuurojentyo
Viittova Kesäkahvila kesäkuussa keskiviikkoisin klo 13–15, lidesranta 5.

Heinäkuussa suljettu! Elokuussa kahvila auki ke 7.8., 14.8., 21.8. ja 28.8.

Näkövammaistyo To 6.6. Kesäinen retki Hatanpään Arboretumiin Kokoonnuhme klo 13

Toisenlainen lomaviikko

Yväs Käinonen

Arboretumin kahvilassa. Päiväkahvien jälkeen opastettu kiertokävely. Jokainen tulee ”omalla kyydillä.” Bussit nro 21 ja 3 tulevat Hatanpään sairaalan eteen, josta lyhyt kävelymatka. Kahvi ja opastus 5 €

Leiriviikko elokuussa 5.–9.8. Ilkossa
Viikko sisältää monenlaista ohjelmaa ja mukavaa yhdessä-oloa. Ilm. 12. heinäkuuta mennessä soittamalla Liisa Hoikka-selle 050 413 1909 tai Anita Kuuselalle 050 420 7788 tai sähköpostilla anita.kuusela@evl.fi. Majoitus pääosin kahden hengen huoneissa. Viikon hinta on 86 € 2hh ja 103 € 1hh. Osallistujille läh. tarkemmat ohjeet myöhemmin.

Omaishoitajien virkistyspäivät
klo 10–15 Luhtaanrannan leirikeskuksessa, Luhtaanrannantie 62
12.6. (ilmoittaudu 7.6. mennessä),
19.6. (ilmoittaudu 14.6. mennessä),
ja **26.6.** (ilmoittaudu 20.6. mennessä).
Ilmoittautumiset Kyllikki Kautolle p. 050 343 3118
Mukavaa yhdessäoloa, makkaranpaiston ja saunomisen merkeissä

NUORET

Keskustan seurakuntien nuorisotyö alkaa viikolla 35 nuorisotila Katakombissa

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su-to klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

RETKET/MATKAT

Retki Medialähetys Sanansaattajien kesäpäiville Hyvinkäälle 15.6. klo 8-21.
Hinta 20 €. Ruokailu tapahtuu omatoimisesti päivien tarjoamissa palveluissa.

Bussin lähtöpysäkit:
klo 8 Keskustorin Vanha kirkko
klo 8.05 Kalevankankaan Tarkonpuiston pysäkki (4000) Kalevantiellä,
klo 8.10 Messukylän kirkon pysäkki (4018) Messukyläkadulla.
Ilm. lähetys sihteeri Jyrki Pikkarainen p. 050 326 2388
Sanansaattajien kesäpäivät 14.–16.6.
www.sansa.fi/
medialähetyspaivat-hyvinkaalla

Virkistyspäivät ikäihmisille Ilkon kurssikeskuksessa 24.–27.6.
Peruutuspaikkoja voi kysyä Heli Haavistolta, p. 050 771 3106

24.8. Perheretkipäivä
Valkeakoskelle Ilolan maatilamatkailupaikkaan. www.ilolanmaatilamatkailu.fi
Lähtö Terälahti klo 9.30, Kämnnemiemi klo 9.40 ja paluu klo 17 Päivän ohjelmassa mm. tutustuminen opastetusti maatilaan ja sen eläimiin, hevoskärräjelua, lounas ja kahvit, käynti Metsäkansan kirkossa.
Hinta: aikuiset 10 €, kouluiik. 5 € ja alle kouluik. 2 €. Ilm. ja lisät. kesäkuun loppuun ja vko:lla 32
Pirjo Torikka p. 050 563 3724 tai sanna.hirvonen@evl.fi

Ruskamatka Parikkalan Oronmyllylle 16.–20.9.
Patikointia, teol. tri Erkki Rannan raamattuopetusta ja mukavaa yhdessäoloa. Täysihoito Kansan Raamattuseuran toimintakeskuksessa matkoineen koko ajalta majoituksen tasosta riippuen 260–380 €. Tied. ja ilm. Pirkko ja Terttu Välimäelle, p. 050 044 9884 tai sähköposti: ptvalimaki@kotiposti.net
Harjun seurakunta

Matka Nepaliin 7.–18.11. Matkalla vierailemme mm. Gandaking sisäoppilaitoksessa, kivenhakkajien kylässä ja Grace Home-kodissa. Matkan kesto 12 vrk ja hinta noin 2300 €/puolihoidolla. Lisät. ja ilm. matkanjohtajille Riitta Laiholle p. 041 548 0150 tai pastori Martti Lammille p. 050 307 1402. Harjun srk. Toimi nopeasti! Muutama paikka vapaana

Kaipaatko lomaa, joka tuu-lettaisi sielua, ravitsisi ruu-mista ja antaisi myös lepoa?
Kyseessä on tavallista pi-tempi ja aktivoivampi retriitti, joka järjestetään 28. heinäkuuta – 4. elokuuta.
– Niin sanottu ignatiaa-ninen kahdeksan päivän retriitti rakentuu osallistujan päivittäisistä kokemukselli-sista raamattumietiskelyis-tä ja niihin liittyvästä henkilökohtaisesta ohjaukses-ta, kertoo Tampereen seurakuntien hengellisen työn

pastori Marjatta Malmberg. Retriitin osallistujat si-toutuvat viikon ajan keski-näiseen hiljaisuuteen ympä-röivän luonnon ja arkisten askareiden äänimaisemissa Ikaalisten Metsäkestilässä.
Viikon täysihoidossa oh-jaavat pastorit, ignatiaani-set ohjaajat **Aija Kaartinen** ja **Esa Kekki**.
Mukaan mahtuu seitse-män osallistujaa.

Lisätietoja:
p. 050 3722 776.

KESÄN JA ALKUSYKSYN RETRIITTEJÄ

Ikaalisten Metsäkestilässä 12.–16.6. Henkilökohtaisesti ohjattu retriitti, ohjaajina Liisa Erkiö ja Tuula Sääksi. Hinta 200 €. Ilm. p. 050 5232 104 tai liisa.erkio@saunalahti.fi

27.–30.6. Talkooretriitti
Liisa Parviainen, Leena Salminen ja muita Metsäkestilän ystäviä. Lisät. ja ilm. p. 040 556 2032.

28.7.–4.8. Ignatiaaninen 8 päivän retriitti
Ohjaajina Aija Kaartinen ja Esa Kekki. Hinta 400 € Lisät. ja ilm. p. 050 3722 776 tai aija.kaartinen@evl.fi
Lue lisää s. 17

6.–8.9. Hiljaisuuden retriitti
Ohjaajina Liisa Erkiö ja Liisa Nieminen. Hinta 100 € Ilm. p. 050 5232 104 tai liisa.erkio@saunalahti.fi

13.–15.9. Kurulaisten ja tamperelaisten hiljaisuuden retriitti
Ohjaajina Matti Mikkola ja Liisa Parviainen. Hinta 100 € Ilm. p. 044 7868 024 tai matti.mikkola@evl.fi

Tuo autosi huoltoon Martinus-palvelut Oy:n

HUOLTAMOLLE

Henkilöauton käsinpesu + vahaus **46,50 €**

Henkilöauton käsinpesu **20 €**

Öljynvaihdot **10 €/ litra + suodatin** (hinta sis. työt)

Myös autojen huollot ja korjaukset, rengastyöt ja kevyet sisäsiivoukset. Soita ja kysy tarjous!

Martinus-palvelut Oy / Huoltamo
p. 0400 497294
Rasulankatu 7, halli 8, Tampere
Avoinna ma-to klo 8–16 ja pe 8–15
tai sopimuksen mukaan
Huom! Huoltamo lomailee 1.–28.7.

Martinus-palvelut Oy on sosiaalinen yritys, jonka yhtenä tärkeänä tehtävänä on edistää nuorten työllistymistä. Yrityksen omistaa Tampereen evlut. seurakuntayhtymän Martinus-säätiö.

Asiakaspalvelu tilapäistiloihin

Keskusrekisterin ja hau-taustoimen löytää kesä-elo-kuussa Näsin salista Seura-kuntien talon toisesta ker-roksesta. Asiakaspalvelu siirtyy sinne remontin tiel-tä ensi viikolla ja on avoin-na maanantaista perjantai-hin kello 9–15. Tasku on ke-sän suljettu.
Näsilinnankadun ja Kauppakadun kulmaukseen valmistuu monitoimitila. Siihen tulevat hautaustoi-

men, keskusrekisterin, seu-rakuntatoimiston ja Suuren sydämen asiakaspalvelut, in-fopiste, Tasku ja postitus.

Katutason ja työtilojen remontit saadaan valmiik-si elokuun puoliväliin mennessä. Nuorisotyön ja mate-riaalipalvelun tavoitteena on muuttaa Näsilinnankadulle syyskuussa.

SINKUT

Sinkkujen kesäsunnuntait Luhtaanrannan leirikeskuksessa **9.6., 30.6., 14.7., 28.7., 11.8., 25.8.** klo 15–20. Yhdessäoloa, uimista, saunomista, nuotiohetkiä piknik-hengessä Näsijärven rannalla osoitteessa Luhtaanrannan-tie 62, Niihama, Tampere

Yhdyshenkilönä on Petri Mikkonen 044 353 5384 peeb1111@gmail.com

TUOMASMESSU

Katso lisää kesän Tuomasmessuista s. 19
www.tuomasmessu.net

Kirkkosanomien toimitus toivottaa Hyvää kesää!

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Siioninvirsiseurat ke 10.7. klo 19 Messukylän vanhassa kirkossa, Tuula Haavisto, Sakari Suutala ja Reijo Ylimys.
Herättäjä-juhlat 5.–7.7. Haapajärvellä. Tampereelta ei yhteiskuljetusta.

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS
Nekalankulma 1
www.tampereenrauhanyhdistys.fi
Seurat kesäaikana (kesä-heinäkuu) sunnuntaisin klo 18, elokuussa klo 16 ja keskiviikkoisin klo 19 sekä elokuussa lauantaisin klo 19 (ei la seuroja heinäkuussa)
Su 16.6. klo 10 kesäseurat Sahalahden kirkossa ja seurat

klo 12 Sahalahden srk-talossa sekä klo 18 ry:llä
La 22.6. klo 18 juhannusseurat
La 29.–su 30.6. suviseurat, ei seuroja
Su 7.7. klo 10 messu Luopioisten kirkossa ja klo 18 Siioninlaulujen iltta ja iltahartaus Luopioisten kirkossa, klo 18 seurat ry:llä
Su 4.8. klo 17 seurat Sahalahden seurakuntatalolla Tervetuloa!
Seura-aikoina seurat kuunnelta-vissa osoitteesta www.tampereenrauhanyhdistys.fi eri Pirkanmaan rauhanyhdistyksiltä ja suviseurat Pudasjärveltä 28.6.–1.7.2013 kuunneltavissa osoitteesta http://www.suviseurat.fi/2013/

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

56. vuosikerta

Julkaisija

♦ Kustantaja: Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ Julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat, p. 03 219 0111

♦ **Toimitus:** päätoimittaja Marja Rautanen
♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, p. 050 381 0970 ja Asta Kettunen, p. 050 438 2716

s-posti: tampereenkirkkosanommat@evl.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa-yhtiöt, PL 279, 00181 Helsinki, Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi.
Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat

♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy

♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi

♦ **Taitto:** Kustannus-Osakeyhtiö Kotimaa

♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi,

p. 020 754 2333, fax: 020 754 2342

♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl

♦ **ISSN:** 1237-9603, äänite: 1237-959X

♦ Seuraavat lehdet ilmestyvät: 14.8.2013, aineisto 1.8.2013 mennessä, 28.8.2013, aineisto 14.8.2013 mennessä

ASIANAJOTOIMISTO
ARJA LUOMA OY
RONGANKATU 4 D,
33100 TAMPERE
PUH. (03) 2633 500

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
Sähköposti:
pianonviritys@gmail.com

LOMA-ASUNNOT
LAPIN LUOSTO&POHJOIS-SAVO
WWW.HUURREVIIPALE.FI

Seuraava lehti ilmestyy 14.8.
Varaukset 31.7. mennessä.
Ilmoitusmarkkinointi
Jaana Mehtälä
020 754 2309, 040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi
 KOTIMAA-YHTIÖT

Parturi-kampaamo Marian
palvelee os. Kyllikinkatu 9
(Tammelantorin laidalla)
Puh. 03212 1166 ja 0400-159 553.
Opiskelija- ja eläkeläisalennus 10 %
Tervetuloa t. Maarit

KESÄKOTI KUNTOON.

- kotisiivoukset
- kangasverhoiltujen huonekalujen pesut
- porrassiivoukset
- lattianvahaukset.

Yli 10 vuoden kokemus!

Mahdollisuus kotitalousvähennykseen.

Uusi Era Palvelut Oy • puh. 045 126 6938 • www.uusierapalvelut.fi

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi
- palveleva perheyriityksemme

Taita palvelevat myös:
Pekka Jokiranta
Jukka Mäenanttila
Mika Leinonen
Leena Mäkipää-Koivumäki

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.
PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
www.tampereenhautauspalvelu.fi

Thmiselle joka uskoo asiaansa

Hämeenkatu 27, Tampere
☎ 03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

- JALOKIVET
- KIHLAT
- LAHJAESINEET
- KORUT
- KELLOT
- TILAUSTYÖT

TAMPERE VOCAL MUSIC FESTIVAL
TAMPEREEN SÄVEL
5.-9.6.2013

Tampereen Tuomiokirkossa
pe 7.6. klo 20.00, 25/20 € **J.S. Bach: Motetit**
Suomalainen Kamarikuoro
Suomalainen barokkiorkesteri
la 8.6. klo 18.00, 20/15 € **Kamarikuoro Kaamos**
Gloria Deo
Liput: www.lippu.fi
www.tampereemusicfestivals.fi/vocal

Jalkahoito kotikäyntinä
46/51€
Jalkojenhoidon ammattitutkinnon suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
p. 050 558 0232

LAKITOIMISTO RAJAMÄKI

- perunkirjoitukset ja perinnönjaot
- avioerot ja ositukset
- lasten huolto-, tapaamis- ja elatusasiat
- testamentit ja avioehdot
- kauppakirjat ja sopimukset
- riitaoikeudenkäynnit
- rikosoikeudenkäynnit

Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenkatu 2, Tre
Puh. 010 666 4433
Matkapuhelimesta 8,35 snt/puh + 17,17 snt/min, lankapuhelimesta 8,35 snt/puh + 6 snt/min (alv 24%).
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

NUKU HYVIN, VOI PAREMMIN

Kunnon vaahtomuovipatjat
(joista helppo nousta)

Eterlon – Relax – Formax
Hygieniapääällisiä
Perinteiset, hiostamattomat puuvillapeitot, petauspatjat, tynnyt
Lapsille omat patjat ja petauspatjat

Kevyttä verhoilua, istuimet, korokepalat ym.
ERIKOISKOOTKIN onnistuvat
Askarteluun mm. vanut, kankaat ym.

SOITA TAI TULE KÄYMÄÄN
(Kysy kotiinkuljetusta)

(03) 364 5055
HEPOLAMMINKATU 36 B, TRE
MA-PE 8-15.30 tai sop. mukaan
www.laatupeite.fi

PUOLUSTAJA - elämän eri vaiheissa

TAMPEREEN KAUPUNKILÄHETYS RY

HALUATKO KESKUSTELLA PARISUHDETTASI ASKARRUTAVISTA KYSYMYKSISTÄ?

PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.

Parisuhdepysäkeille voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämäntaitoja.

Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.
Lämpimästi tervetuloa!

PARISUHDEPYSÄKKI
Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
Soita ja varaa aika: **040 592 6496**

Virrassa

Festarikansaa

Suomalaisuudessa on 50 viime vuoden aikana tapahtunut monenlaisia muutoksia. Se näkyy tietysti elinkeinorakenteen muutoksena ja sitä kautta elin- ja koulutustason sekä vaurauden lisääntymisenä, myös sen aikaisempaa tasaisempaa jakautumisena.

Muutos on vaikuttanut myös syvälle kansan mentaliteettiin, siihen ennen niin kuuluisaan suomalaiseen elämänmuotoon. Kansaamme ei enää 1960-luvun käsittein samaksi uskoisi. Suomalaisuuden leimallisimpia itsekkin uskomiamme mielikuvia oli ennen käsitys suomalaisten metsäläisyydestä, se että kaupungistuessammekin meissä asui pienempi tai suurempi korven raataja.

Käytännössä tämä ilmeni kaupunkiympäristön mieltämisensä välttämättömäksi elannon hankkimisen paikaksi. Oikea suomalainen elämä koettiin vapaudessa maalla, korvessa, esi-isiemme oletetuilla elinpaikoilla. Syntyi maailman elinvoimaisin, omaleimaisin ja suurin kesämökkikulttuuri. Pitkän synkän talven jälkeen kaupunkien kansa luopui vapaaehtoisesti sähköstä, juoksevasta vedestä ja viemäristä. Kesäksi piti päästä kaupunkikaksiosta huteraan lautamökkiin järven rannalle elämään vapaata elämää.

Sosiaalisesti tämä merkitsi kaupunkielämän tiiviin kerrostaloasumisen ja suurten teollisuustyöpaikkojen pakkososiaalisuuden hetkittäistä hylkäämistä ja pääsemistä oman itsensä herraksi omalla pienellä maapläntillä. Mökkinaapureita kyllä oli, joskus liikaakin, mutta pääasiana oli elää yksin, perheensä parissa ja omilla säännöillä.

Niin oli ennen, mutta oli ennen nälkävuosia, huutolaisia ja sotiakin. Miten on nyt? Kaikki tämä autuus on ilmeisestikin tyhjäksi kaluttu, lasihelmiksi havaittu tai yksinkertaisesti oman itsensä huonoon seuraan kyllästetty. Kesämökit ovat yhä säilyneet. Mutta kun ne ovat vähitellen muuttuneet kaupunkiasuntojen mukavuuksin varustetuiksi, on havahduttu, että yksin grillaaminen tai savustaminen ei enää tyydytäkään. Nyt tuo kymryniskakansa kokoontuu suurina laumoina festareille, kesätapahtumiin. Metsien kansasta on tullut festarikansaa.

Muutos on tapahtunut suomalaisuuden sosiaalisuuden käsitteen muuttumisessa. Enää ei haluta eristäytyä kesän ajaksi tai edes kesälomaksi. Nyt haetaan sosiaalista samanaishuutta, samanmielisiä ystäviä ja yhteisistä harrastuksista kiinnostuneiden seuraa. Festareilla soi tango, rock tai Beethoven. Yhteisöllisyyden nimissä tarjotaan olutfestareita, munamarkkinoita, asuntomarkkinoita, teatterikesää; kaikkialla joku tanssii ja pelit soivat.

Jokaiselle on jotakin ja kaikkialla vannotaan yhteisöllisyyden nimeen: on mahtavaa, että kansa kokoontuu yhteen. Mutta viime kädessä ”järjestetyillä” festareilla joku kokoaa taloudellisen voiton. Useimmat juoksevat vain haavekuvien perässä ja pettyvät, paahtuvat auringossa tai kastuvat sateessa. Onko mahdollista, että kohta koemme imperiumin vastaiskun: mökkikansa palaa mökeillensä kantamaan vettä järvestä ja onkimaan laiturille. Carnival is over: DBTL?*

Hannu Kilpeläinen
Kirjoittaja on mökkikansalainen, jonka kesän kohokohtia on mökkinaapurikaupungin Crusell Festival.

Hannu Jukola

Kolumneja voi kommentoida osoitteessa www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

*Down By The Laituri

Kesän kolme Tuomasmessua yhtä juhlaa ja armoa

– Tuomasmessu on minulle Jumalan perheen yhteinen ja iloinen ehtoollisjuhla, johon kaikki ovat tervetulleita, miettii messun musiikinjohtaja **Timo Saarinen**, joka juhlii messukansan kanssa 50-vuotissyntymäpäiviään Tuomasmessussa sunnuntaina 16. kesäkuuta kello 16 Aleksanterin kirkossa.

Samalla messussa juhlitaan Saarisen elämänkumppanin ja Tuomasmessun kuoronjohtajan **Elina Orjatsalon** 35-vuotissyntymäpäiviä.

Timo Saarinen on musiikin ammattilainen ja Pirkanmaan musiikkiopiston apulaisrehtori. Tuomasmessuun hän lähti mukaan 15 vuotta sitten, kun hän-

tä pyydettiin soittamaan bassoa messuun.

– Tavallinen jumalanpalvelus ei ole minua koskaan erityisesti puhutellut, mutta Tuomasmessun esirukoukset, alttarit ja arkikristillisuus tekivät heti vaikutuksen.

Saarisen mukaan hienoa on myös se, että messu kiinnostaa ihmisiä.

– Jokainen messu kokoaa keskimäärin 600 osallistujaa. Juhlapyhinä väkeä on ollut vieläkin enemmän, noin 850 henkeä.

Saarinen on ollut muusikkona jo 180 messussa. Nykyisin hänen johtamansa messuorkesteri on 12-henkinen kokoonpano, jonka täyteläistä sointia on kiiteltä laajasti.

Saarisen pöytälaatikosta löytyvät sovitukset jo noin 400 kappaaleeseen. Hänellä on laaja verkosto tamperelaisessa musiikkielämässä, mikä on hyödyttänyt myös Tuomasmessua lahjakkaiden soitajien saamisessa mukaan.

– Olen iloinen, että olen saanut palvella messussa omilla lahjoillani. Tekisi mieli sanoa, että Jumala on valmistanut minua tähän tehtävään.

Vaikka messun valmistelu vaatii paljon työtä, Saarinen kokee sen mielekkääksi.

– Tiimin valmistelutyö on yhteinen hengellinen matka, jossa vaihdetaan ajatuksia ja koetaan yhteyttä.

Messun kolehtikohteina ovat Timo Saarisen ja Elina Orjatsalon toiveiden mukaisesti Pietarin katulapsityö Kansan Raamattuseuran kautta sekä Naisten Pankki Kirkon Ulkomaanavun kautta. Messun liturgina toimii Ulla Halttunen ja saarnan pitää Timo Takala.

Messu juhannuksena ja Tapahtumien Yönä

Kesän seuraava Tuomasmessu järjestetään perinteisesti juhannusaattona 21. kesäkuuta Ilkon kurssikeskuksessa Kangasalla. Ilkon juhannusjuhlan ohjelmaa alkaa kello 13 ja messu pihakirkossa kello 16.

Tapahtumien Yön Tuomasmessu on torstaina 8. elokuuta kello 19 Aleksanterin kirkossa.

Yllättävissä yhteyksissä voi huomata olevansa lähellä Jumalaa. Messun otsikkona on Takapenkissä.

Musiikista vastaa **Anu Neuvonen** ystävineen. Vaikka bändi on pieni, armo, josta lauletaan on suuri – se ulottuu aina taivaasiin asti. Ja tavoittaa taatusti takapenkinkin!

Liturgina on **Emmi Korpi**, saarnassa keskustelevat **Päivi Silanauke** ja **Timo Takala**.

Rippiäiti ja -isä ovat tavattavissa tunteja ennen messun alkua. Tapahtumien Yön messussa ei ole pyhäkouluja ja lastenhoitoa.

Kirsi Airikka

Lue lisää Ilkon juhannusjuhlista s. 10

Tuomasmessun musiikinjohtaja Timo Saarinen juhlii 50-vuotissyntymäpäiväänsä 16. kesäkuuta Tuomasmessussa.

Välitämme.

Kotimaa-yhtiöt
ilmoitusmarkkinointi
toivottaa aurinkoisia ja
hyvää kesää.

Jaana Mehtälä
020 754 2309, 040 509 4962
jaana.mehtala@kotimaa.fi

 KOTIMAA-YHTIÖT

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY

Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
* perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.

Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
www.talotaitokeskus.fi

- Säle-, rulla- ja puukaihtimet
- Terassi- ja ikkunamarkiisit
- Pimennys- ja paneeliverhot

- Taite- ja peiliovet
- Parvekekaihtimet ja pystylamellit
- Luxaflex-sisustuskaihtimet

SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU

Kaihdin Sampo

Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

Hämeen Kivituote Oy Touko Virsiheimo

- hautakivet - kaiverukset ja muut
hautakivialan työt lähes 50 v. kokemuksella

Riitinmäentie 63, 36200 Kangasala

p: (03) 377 0757 / 0400 633 636

Kun suru koskettaa... tai on aihetta juhlaan

Tiloissamme asiakaspaikkoja 70 hengelle

JUHLAKESKUS Manchester

Pitopalvelua myös haluamiinne tiloihin

Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset

Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@manchester.net www.manchester.net

SUURET VALIKOIMAT

Kaihtimet • Markkiisit • Screenit

- Parveke- ja terassikaihtimet • Verhokiskot- ja tangot
- Paneeli-, rulla- ja laskosverhot • Liuku- ja taiteovet, ym.

Kaihdin Pukkila

Viinikankatu 36, 03-3122 0900
www.kaihdinpukkila.fi

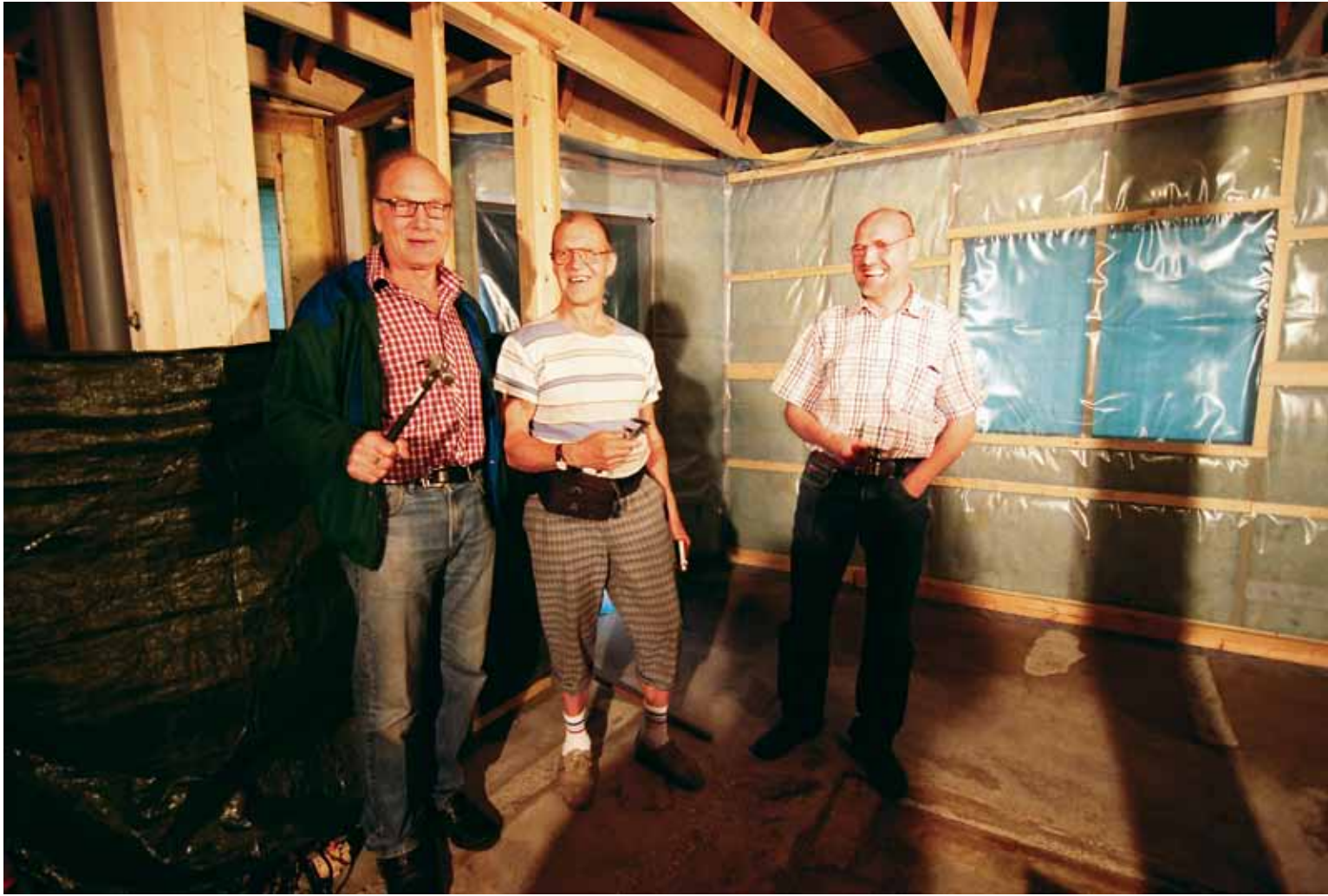
Lehtipisteissä 6.6.

www.askellehti.fi

Voit tilata Askelen myös kotiisi
Tilauspalvelu 020 754 2333 tilauspalvelut@kotimaa.fi

 KOTIMAA-YHTIÖT

Asta Kettunen

Erkki Vartinen, Juhani Manninen ja Seppo Virtanen kertovat, että kesärakennukseen valmistuu keittiö, tarjoilutiski ja kaksi vessaa.

tukihenkilönä. Tukijan ja tuettavan yhdistää Suurella Sydämellä.

Piipahtajatin tervetulleita

Mutterimiehet eivät karsasta väliaikaisesti paikalla piipahtavia. He tietävät tosiasian, etteivät kaikki nykyään halua tai voi sitoutua vapaaehtoistyöhön pitkäksi aikaa.

Ei tarvitse olla rakennustyön ammattimieskään:

– Aina on jotain siistijän töitä, verkon virittämistä ja purun lakaisemista. Pienikin apu on iso apu.

Vartinen kertoo, miten pressun levittämiseen tarvittiin monta käsiparia.

Kirkon kulmalla tekeminen alkoi Pietarin katulapsi-hankkeesta, jolle kerättiin rahaa muun muassa talon maalaamisella. Kirkkoväärtihomma lähti liikkeelle Messukylän kirkon suntion **Jukka Lepikonmäen** ideasta. Sakasti saatiin maala-
tuksi talkoilla.

– Saunaillat ovat Messumiesten ydintoimintaa, ja siitä haarautuu monia talkoohommia, Lepikonmäki selventää.

Messumiesten tiimi on jo ideoinut kesää ja syksyä, mutta uusia ideoita otetaan vastaan.

– Luhtaanrannan saunaillat ovat antaneet uusia ulottuvuuksia, Virtanen lisää.

Lisäksi on työstettävänä ajatus runopiiristä. Se on iloa itselle ja muille.

Asta Kettunen

Mutteri muuttuu talkoillen kahvipaikaksi

Vapaaehtoistyötä tehdään Tampereen seurakunnissa monin tavoin. Omatoimista talkootyötä edustavat esimerkiksi Härmälässä tossu- ja kasteperheille kutova eläkeläinen tai Messukylän kirkon luona puurtavat rakentajat.

Organisoidun vapaaehtoistoinnin pariin puolestaan löytää esimerkiksi Mummon Kammarin, Suurella Sydämellä -toiminnan tai Hervannassa Pelipuiston seurakuntakodissa toimivan Jakamisen Paikka -yhdistyksen kautta.

Monien yhdistysten, vanhain- ja hoitokotien vapaaehtoistyöllä on yhteyksiä seurakuntiin.

– Toisten ilahduttamista voi seurakunnassa tehdä monella tavalla, painottaa Härmälän nuorisopastori **Satu Saarela-Majanen**.

Tehdessään oppii, antaessaan saa

Erkki Vartinen, Juhani Manninen ja **Seppo Virtanen** kunnostavat Messukylän kirkon entistä huoltorakennusta kirkkokahvittelu- ja kokouspaikaksi. Aiemmin kylmässä huoltorakennuksessa ovat värjötelleet kesätyöntekijät.

Höyrysulku ja rimoitukset ovat paikoillaan.

– Ei tämän kesän juhliin valmistu, mutta sateella sitä pystyy jo tarvittaessa käyttämään, Vartinen kertoo.

Mutteri-idea on alun perin **Samu Toivon**, ja työt aloitettiin kirkkoherra **Jari Nurmen** myötävaikutuksella. Miesjoukon tartuttua toimeen löytyi kiireetöntä, mukavaa yhdessäoloa.

Vapaaehtoista hommaa miehet ovat tulleet tehneeksi pienestä asti – nuorena tosin makkaran ja limupullon kannustamana. Kuorma-au-

ton lavalle pääsy työn päätteeksi oli silloin yhtä juhlaa.

– On palkitsevaa, kun näkee, mitä saa aikaan. Saa myös hyviä ystäviä ja juttutuokioita, Virtanen perustelee.

Kun kädet tykkäävät tehdä, puurtaa joka tapauksessa, kotona tai kirkolla.

– Vähän niin kuin nuo kuorohommatkin: nautin tekemisestä; ei siitä tarvitse saada rahaa.

Manninen huomauttaa, että palkkaa on muunkinlaista kuin rahapalkka. Yksi kannustin on, että tekemällä oppii, ja opittuja taitoja pystyy hyödyntämään muualla.

Ystväpiirikin laajenee. Vartinen lisää perusteluihin yhdessä tekemisen.

Virtanen osallistuu kesällä lisäksi Mummon Kammarin toimintaan. Myös laulaminen on monelle sydämen asia.

Talkoohengen sanotaan kadonneen.

– Moni ihminen elää itsekkäästi, mutta katu, kun itse tulee siihen kuntoon, että tarvitsee muiden apua, Manninen huomauttaa.

Mikä on se miesten juttu?

Miehet laskevat, että työtä on paiskittu tähän mennessä 1200 tuntia. Tekijöitä on listassa kaikkiaan 23.

Hommia on jaettu sen mukaan, mitä kukin pystyy tekemään. Parhaillaan talkoissa on ollut yli puolen tusinaa miestä yhtä aikaa.

– Miesten osallistuminen seurakuntaan tapahtuu tekemisen kautta, Virtanen miettii.

Ystväapua on tarjottu, ja arkun kannoilla on kerätty varoja **Jarmo** ja **Elise Lehtisen** Namibian-lähetystyölle. Vakavina hommaa ei toki tehdä.

Rakentaminen sujuu entiseltä

lautamieheltä, ja Erkillä on homma hanskassa. Koska aikataulua ei ole, on töitä tehty parina päivänä viikossa. Tosin parhaana päivänä Vartinen roikkui 11 tuntia ka-

tolla – eihän katon vaihtoa voinut jättää kesken.

Jos vasara ei pysy kädessä, mies voi löytää tavan auttaa toimimalla vaikka maahanmuuttajamiehen

Auttamisen halu innostaa

Vapaaehtoistyö tuottaa teki jälleen iloa, ja sitä kautta löytää uusia ystäviä. Osallistujilta kannattaa kysyä heidän toiveitaan ja taitojaan.

Tutkimusten mukaan useampi kuin joka kolmas suomalainen osallistuu vapaaehtoistoi-
intaan. Lisäksi puolet niistä suomalaisista, jotka eivät ole mukana toiminnassa, olisi halukkaita osallistumaan pyydettyessä.

– Paras tapa saada ihmisiä mukaan on pyytää tuttavaa osallistumaan. Samalla perustellaan, miksi juuri sinä sovit tähän tehtävään, sanoo professori **Anne Birgitta Pessi** Helsingin yliopistosta. Hän on tutkinut vapaaehtoisten osallistumista.

Isot kampanjat ovat Pessin mukaan harvoin tehokkaita. Poikkeuksena hän mainitsee Pelastusarmeijan luovan kampanjan ”Usko tai älä”. Se oli yllättävä ja muokkasi mielikuvaa Pelastusarmeijasta.

– Jos kampanjassa saadaan ihmisen yhteystiedot, heille kannattaa myös soittaa. Liika varovaisuus on pahasta.

Nykyään ihmiset tekevät mieluummin keikkaluontoisia töitä. Tämä voidaan ottaa huomioon vapaaehtoistoinnin järjestämisessä.

Suomen Punainen Risti kut-

Juha Vähä

Paras keino saada nuoria mukaan vapaaehtoistoi-
intaan on se, että aikuinen kutsuu heitä mukaan, vinkkaa Anne Birgitta Pessi. Lue lisää: www.tampereenkirkkosanommat.fi

ri Pikkaraisten toiminta on tästä hyvä esimerkki, Pessi toteaa.

– Nuoria houkuttelevat mukaan uudet, villit kokeilut, joihin saadaan ideoita heiltä itseltään. Nuoria voidaan tavoittaa myös koulujen kautta liittämällä uskonnon opetukseen vaikka käynnin vanhainkodissa laulamassa.

Nuorilla on samat arvot kuin kirkolla, mutta isostoiminnan lisäksi he eivät löydä tietä kirkon toimintaan. Tässä on iso kehittämisen mahdollisuus.

Yleisin osallistumisen syy on halu auttaa. Tässä kirkko voisi tehdä yhteistyötä sosiaalialan järjestöjen, esimerkiksi SPR:n kanssa.

Sitoutumisessa on parantamisen varaa.

– Palaute ja aito kiitos sitouttaa tehokkaasti. Vapaaehtoiselta kannattaa kysyä: Mitä kuuluu? Kuinka voit? Tällöin hän kokee olevansa arvokas ja kiinnostava.

Pirjo Lääperi